

Zasedanje šolske komisije

Prejšnjo sredo je na Dunaju spet zasedala šolska komisija pri prosvetnem ministrstvu pod vodstvom sekcijskega šefa dr. Leitnerja. Koroške Slovence so zastopali dr. Vospernik, dr. Apovnik, Gabrijela Partl, ravnatelj Kukovica, dr. Avguštin Malle, dr. Valentin Inzko in dr. Mirko Wakounig, univerzo pa dr. Hödl in dr. Gstettner. Razprava je tekla o osnutku vmesnega poročila, ki vsebuje izsledke zadnjih treh sej te šolske komisije. V tej zvezi se je predvsem diskutiralo tudi o vprašanju dodatnega učitelja. Udeleženci komisije so sklenili, da se bo 8. septembra 1987 sestal redakcijski komite, ki naj bi na podlagi osnutka tega vmesnega poročila izdelal dokončno vmesno poročilo za ministrico dr. Hawlicek. Slovence bosta v tem komiteju zastopala dr. Vospernik in dr. Wakounig. Naslednja seja komisije bo 30. septembra 1987.

nt

naš tednik

LETO XXXIX.
Številka 33
Cena 8.— šil.
(200 din)

Torek,
18. avgusta
1987
Poštnina plačana
v gotovini
Celovec P. b. b.
Erscheinungsort
Klagenfurt/
Izhaja v Celovcu
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt/
Poštni urad
9020 Celovec

Tovarna „Obir“: Je Dunaj proti podpori?

Kakor je znano, je deželni glavar Wagner pred kratkim menil, naj o zadevi subvencij za tovarno celuloze „Obir“ na Rebrci odloča zvezna vlada. „Obir“ bi potreboval 1,5 milijarde šilingov za investicije proti onesnaževanju okolja, ogroženih je 220 delovnih mest. Poskusili smo od pristojnih mest pri zvezni vladi zvedeti, kakšne so možnosti za subvencioniranje podjetja „Obir“, pa ne kaže dobro.

Pristojni uradnik sklada za vodno gospodarstvo pri zveznem ministrstvu za okolje, dr. Rainer, je prosil za razumevanje, ker „ničesar ne sme povedati o tekočih zadevah“ in razen tega nima „namena, da bi preko časopisa diskutiral z gospodom deželnim glavarjem“. Zvezni minister za gospodarstvo Robert Graf je reagiral celo neučakano: „Ne poznam izjave gospo-

da deželnega glavarja in zato tudi ne zavzamem stališča.“ Rekel je, da problem sicer pozna, da pa ponavlja, da ne bo zavzel stališča. Nato je končal pogovor.

Več je bilo možno zvedeti v finančnem ministrstvu. Predstavnica za tisk mag. Helige je povedala, da so že enkrat razpravljali o zadevi „Obir“. „Takrat je bilo rečeno, da ne, ker so že v

Pölsu takšne težave in ker že sedaj produciramo preveč celuloze.“

Kaže torej, da zvezna vlada ni pripravljena pomagati „Obirju“, ker je v preteklosti s previsokimi vsotami subvencionirala že bolna podjetja za produkcijo celuloze, čeprav je že takrat bil trg nasičen. Zato pa bi sedaj utegnili pretrpeti škodo doslej zdrava tovarna „Obir“.

Tednikov komentar

Wagner se otepa odgovornosti. Potem ko je deželna vlada zlasti po Frühbauerjevi zaslugi pri tovarni celuloze v Magdalenu izgubila milijon za milijonom, sedaj ne kaže več pripravljenosti, da bi pomagala tudi tovarni celuloze „Obir“. Wagner pravi, naj odloči zvezna vlada.

Ta pa nič ni vesela, če jo vprašaš za subvencije. Nek minister jezno

Otepanje odgovornosti

odloži slušalko, pristojni uradnik prosi za razumevanje, ker ničesar ne „sme“ reči, pravzaprav nepristojno ministrstvo pa namigne, da je celuloze itak že preveč.

Wagner se odgovornosti lahko še tako otepa, otepel se je ne bo. Tovarna „Obir“ je zdravo podjetje in je doslej delalo z dobičkom (kako je bilo v Magdalenu?). Občina Železna Kapla živi od tega podjetja (kako je to v občini Beljak?). Investicije so potrebne za zdravo okolje v dolini Bele. Če smo tudi z našim denarjem poživili Magdalen, smemo zahtevati isto podporo tudi za Rebrco.

Gotovo ni prijetno. Ampak koroški politiki, še zlasti Wagner, imajo dolžnost, da pomagajo tovarni celuloze „Obir“.

R. V.

Selski gasilci so praznovali

Preteklo nedeljo sta gasilski društvi Sele-Cerkev in Borovnica praznovali 60-letnico. Gasilci pri Cerkvi so za ta jubilej dobili nov gasilski avtomobil, praznovanja pa so se udeležili tudi visoki politiki, mdr. deželni glavar Wagner. Beri na str. 8.

Politični dogodki — doma in po svetu

PIŠE JOŽE WAKOUNIG

Na Dunaju je bil pred kratkim mednarodni posvet na tematiko „Prihodnost človeka in okolja ob Amazonki“; zasedanje je s svojimi denarnimi prispevki sodelovalo avstrijska škofovska konferenca. Na tem posvetu so smeli Indijanci iz dežel ob reki Amazonki brez cenzure povedati in razgaliti, kaka jim prede; a ne samo njim. Če ne bo tako konec nesmiselnega in neomejenega uničevanja življenjskega prostora ob Amazonki, utegne nad svet priti nova katastrofa. Ni samo ogrožen življenjski prostor Indijancev in priseljencev, ki tam živijo že stoletja, zaradi podnebnih sprememb je ogroženo življenje v veliko večji razsežnosti.

Kraji, ki so jih še do nedavnega pokrivali tropski gozdi, so danes po zaslugi človekove nespameti spremenjeni deloma v kamnite goličave. Oblasti obamazonjskih držav se v pridobivanju novega „življenjskega“ prostora sploh ne ozirajo na Indijance in na občutljiva razmerja v naravi. Pri tem uničevanju narave in s tem prihodnosti lastnemu prebivalstvu dobivajo tudi podpore mednarodnih kapitalnih združenj. Pod firmo tehničnega napredka in pridobivanja zemeljskih zakladov se uničuje največji zaklad tamkajšnjemu prebivalstvu, ne samo Indijancem: uničuje se mu življenjski prostor.

Obstoj Indijancev je na sploh ogrožen. Sicer so indijanski jeziki priznani kot uradni jeziki npr. v Paragvaju in Boliviji. V večini latinsko-ameriških držav pa indijanske identitete sploh ne upoštevajo. Indijanci so tudi med glavnimi žrtvami notranjdržavnih in meddržavnih spopadov. Eden najhujših škandalov pa je katastrofalni položaj Indijancev v ZDA. Nasiilne sterilizacije Indijank, alkoholizem, jemanje življenjskega prostora, vse to je samo delček iz ogromne zbirke

sredstev, s katerimi hočejo oblasti vzeti Indijancem identiteto.

Letos obhaja Alžirija 25-letnico neodvisnosti. Po osemletnem krutem osvobodilnem boju proti francoskim kolonialistom so Alžirci leta 1962 dosegli neodvisnost. Največ žrtev za neodvisnost svoje domovine so morali pretrpeti Berberji, potomci severnoafriških staroselcev. V neodvisni „arabski“ Alžiriji pa za Berberje ni prostora.

Njihovega jezika ne učijo v šolah, ni ga mogoče brati v časopisju, ni ga mogoče čuti na televiziji ali po radiu. Brutalna arabizacija je zajela narod, ki je živel v severni Afriki že davno, preden so tja privihrale v sedmem stoletju čete islamskih arabskih zavojevalcev. Berberji so preživeli Kartažane, Rimljane, Bizantince, Turke, preživeli so francoski kolonializem, v sodobni Alžiriji, ki se imenuje socialistično in brusi veliki jezik v mednarodnih osvobodilnih forumih, pa jim grozi zaton zaradi arabizacije. Ta arabizacija pa postaja iz dneva v dan bolj nasilna. Jasno je, da se zbuja upornost med Berberji. Odgovor centralnih oblasti je še hujša prisila. Obstoj Berberjev pa ni ogrožen samo v Alžiriji, marveč tudi v Libiji, Tuniziji, Maroku in Mavretaniji.

Dunajski posvet o umiranju ljudi in pokrajine o Amazonki, največji reki sveta, je samo, če je sploh, kapljica v morje. V bolj razvitih, odprtih družbah se narodne manjšine in manjši narodi prebujajo. Tam se vedno bolj zbuja tudi ekološka zavest. Tem bolj katastrofalen pa je položaj v državah in družbah, ki tudi iz manjvrednostnih občutkov hočejo čim prej prekositi razvite v dveh poglavitnih napakah: v uničevanju narodov in v uničevanju življenjskega prostora.

Kaj bo z ljudsko

Hočejo Selane prisiliti, da bodo morali poslati otroke v Borovlje?

EL zahteva v interesu varnosti otrok takojšnjo gradnjo nove šole

Lani decembra je ravnatelj ljudske šole v Selah dobil odlok, da je treba šolo takoj sprazniti, ker obstaja nevarnost, da bi se podrla. Skoraj čez noč so starši, šolarji in učitelji morali „pobegniti“ v farovž, kjer je odslej bil pouk. Sedaj pa je Anton Hribernik, selski župan, dobil pisanje direktorja deželnega urada Lobenweina, v katerem mu sugerira, naj bi v začetku novega šolskega leta le spet začeli poučevati v stari šoli. Čeprav v šoli ničesar niso spremenili, sedaj naenkrat menda ni več nevarnosti. Hočejo s tole cigu-migu taktiko s časom Selane prisiliti, da bi poslali otroke v preobsežno zgrajeno šolo v Borovlje?

Anton Hribernik, ki je tudi ravnatelj ljudske šole: „Konec julija sem od gospoda Lobenweina dobil pismo, v katerem pravi, da takšne nevarnosti le ni in da bi šolo vsaj v pritrilnih prostorih lahko spet uporabljali. Vendar bi za to moralo seveda okrajno glavarstvo preklicati decembrski odlok.“ Za

pouk v farovžu so Selani z župnikom in farnim svetom sklenili ugodno pogodbo. Kot kaže, pa je sedaj posegel vmes škofijski urad in občutljivo povišal ceno za najemnico. Stare šole po mnenju župana ni več možno sanirati, potrebna bi bila nova gradnja. Vendar bi Sela-

šolo v Selah?

Poslati otroke v Borovlje?

jo gradnjo nove šole

ni nasproti svojim pričakovanjem dobili od dežele potrebna finančna sredstva šole leta 1990, čeprav so v panju, da bo dežela ocenila gradnjo nove šole za nujno potrebno, že kupili poleg šole zemljišče za telovadnico. Očitno deželna vlada problemov okoli selske šole in še zlasti problem o varnosti otrok ne jemlje zadosti resno.

Starši in učitelji so upravičeno zaskrbljeni. „Pouk v farnem domu je seveda bila le provizorična rešitev. Ampak če sedaj gremo nazaj v staro šolo, se sprašujem, kaj bo pozimi. Da le ne bojo potem spet rekli, da je nevarnost, da se kaj podre in bi morali spet ven!“ Očeno župnika in veroučitelja Mirka Rakovnika deli tudi Majda Olip: „Nismo si na jasnem, kaj sploh hočejo z nami. Najprej pravijo, da je dovolj denarja za gradnjo nove šole, potem pa piše Lobenwein, naj gremo spet nazaj. Bojim se, da nas bojo tako dolgo potiskali sem in tja, dokler ne bojo rekli — denarja ni, pojdite v Borovlje.“ Učiteljica Jožica Mak se sprašuje, zakaj imajo drugod denarja za gradnjo prevelikih šol, za sanacijo selske šole pa sredstev ni. „Ampak nihče od nas ne bo dopustil, da bi nas potisnili v Borovlje. Te nevarnosti ni; če kdo misli na to,

se je zakalkuliral. Takoj bi morali začeti z renovacijo šole!“

Selani imajo še drugo skrb. Nikjer drugod na Koroškem ni šole, kjer bi vsi učenci bili prijavljeni k dvojezičnemu pouku. Nekateri mislijo, da je namen ravno ta: s časom uničiti to edinstveno slovensko strukturo.

Enotna lista Sele ima v tej zadevi jasne zahteve. Ob obisku delegacije Zelenih v Selah je podžupan Nanti Olip zahteval takojšnjo začetek gradnje nove šole v Selah. Doslej so Selani v sklad za gradnjo šol samo vplačevali, dobili pa še groša niso. Druga zahteva pa je, da se končno zagotovi tudi nadaljnji obstoj višje šolske stopnje na šoli Sele-Kot.

Na tiskovni konferenci 12. avgusta je o tej temi spregovoril tudi državni poslanec Karel Smolle. „Odlok Selanom prepoveduje pouk v stari šoli, istočasno pa se županu sugerira, naj le še naprej poučujejo v tem poslopju. Če se kaj zgodi, je potem kriv župan, če gre dobro, pa si deželna vlada prihrani denar. To je strašna igra z usodo majhne podeželske občine. Starši seveda niso pripravljeni pošiljati otroke v šolo, kjer grozi nevarnost, da jim pade strop na glavo. Ampak šola v Selah mora obstajati še naprej. Že zdavnaj se je namreč izkazalo, da so bile investicije v velike centralne šole, kot je v Borovljah, napačne. Rušenje struktur podeželskih občin — in v primeru Sel tudi slovenskih struktur — je treba končno zaustaviti!“

Andreas Wabl je pred kratkim obiskal Djekše. Ob primeru tega kraja je opozoril na probleme gorskih kmetov. Zvezna vlada namreč hoče, da bi kmetje zreducirali produkcijo mleka. Wabl, ki je tudi član kmetijskega odbora v parlamentu, sicer meni, da je to pametna rešitev za podeželske kmete. „Toda gorski kmetje nimajo nobene možnosti, da bi preselili na alternativne produkcije, zanje bi pomenilo znižanje mlečnega kontingenta gospodarski ruin. Kljub temu so nekateri pričeli z ovčjerejo. Sedaj pa firme, ki so tesno po-

pravna država veljati tudi za Greenpeace; če gre za javni red, da ne bo poznal nobene šale — in je s tem ostro kritiziral akcijo Greenpeace v Mostiču. K tej izjavi sta rekla Smolle in Wabl, da je pač lepo, če Wagner ne pozna šale. V Avstriji imamo zelo stroge zakone za varstvo okolja, izvaja pa se jih le malomarno. Zahtevala sta bolj stroge kontrole, predvsem kar se tiče vodne kakovosti rek. Organizacija Greenpeace bo Smolleju dala na razpolago vse podatke, da jih on posreduje javnosti.

Smolle in Wabl: skrb za gorske kmete

V sredo, 12. avgusta, sta državna poslanca Karel Smolle in Andreas Wabl povabila koroške časnike na tiskovno konferenco v Mohorjevo. Poleg dogodkov okoli selske šole sta obravnavala še več drugih tem, predvsem probleme gorskih kmetov in čuden odnos našega deželnega glavarja do akcij ekološke organizacije Greenpeace.

vezane z ÖMOLK, istočasno uvažajo ovce in s tem uničujejo celoten trg ter jemljejo gorskim kmetom še zadnje refugije za alternativne produkcije. To je škandal prve vrste.“ Wabl je dejal, da ravno Raiffeisen zelo malo dela za kmete in da se sprašuje, kaj pravzaprav v tej zadevi počenjajo zastopniki kmetov, predvsem šef kmečke zbornice Deutschmann.

Deželni glavar Wagner je pred kratkim menil, da mora

K diskusiji okoli predsednika Waldheima je menil, da je socialistična stranka gotovo že od vsega začetka bila udeležena pri kampanji proti njemu. „Sramotno pa je, da so Waldheimovo zgodovino spravili na dan samo iz taktičnih razlogov zaradi volitev in ne že mnogo prej. Povedati je tudi treba, da je socialistična stranka sama imela v prvem kabinetu Kreisky tri ministre z nacistično zgodovino.“

Topšport v Pliberku

Podjetje Toper v Sloveniji je zašlo v resne gospodarske težave, ki so vrgle senco tudi na Koroško — na podružno podjetje rokavic Topšport v Pliberku. Le-to je moralo odpustiti skoraj 30 delavk in delavcev. Kljub vsem gospodarskim težavam podjetje Topšport ne bo najavilo stečaja (Konkurs) ali poravnave (Ausgleich). Novi deležniki bodo namreč z novim kapitalom rešili podjetje, ki bo jeseni začelo z novim produkcijskim programom.

Topšport pa bo zaradi gospodarskih težav začasno zaprl športno trgovino v Pliberku.

Topšport v Pliberku je bil v zadnjih letih že nekajkrat v resnih finančnih težavah, toda matično podjetje Toper v Celju (z 11 mil. šil. glavni deležnik) je dal Topšportu ravno toliko, da ni umrl — za življenje pa je bilo očitno premalo.

Tako se je gospodarski položaj podjetja Topšport vedno slabšal, konkurenca pa je s kvalitetno

manj vrednimi in dokaj poceni rokavicami poplavila trg. Tako je Topšport moral prevzeti mezdna dela (Lohnarbeiten) za podjetje Uhl-sport iz Zvezne republike Nemčije in je tako skušal zagotoviti 50 delovnih mest.

Ko pa zdaj matično podjetje Toper zaradi finančnih težav ni moglo plačati dolga v višini 5 milijonov šillingov za pleteninske proizvode, ki jih je Topšport izključno

je odpustil polovico delojemalcev

proizvajal za izvoz v Slovenijo, so se finančne težave Topšporta povečale in končno dovedle tako daleč, da je moralo podjetje kratkoročno odpustiti polovico delojemalcev.

Vzroke za krizo pri Topšportu ni treba iskati samo v trenutnih težavah matičnega podjetja. Po mnenju direktorja Uršica je bil od vsega začetka produkcijski program napačno izbran in tudi preozko usmerjen. Podjetje je osnovano premalo fleksibilno in tako ni moglo reagirati na premike na trgu in ni moglo pravočasno spremeniti produkcijskega programa. Tudi podjetje Toper je delalo v preteklih letih po podobnih strukturah in je iz podobnih razlogov zašlo s časom v velike gospodarske težave, ki jih skuša današnje vodstvo z vsemi močmi rešiti. Od gospodarskega razvoja Topra pa bo ne nazadnje odvisen tudi razvoj pri Topšportu.

Od jeseni naprej pa se kaže za Topšport rešitev, ki naj bi dolgočasno zagotovila 100 delovnih mest, kar bi pomenilo za pliber-

Topšport bo začasno zaprl športno trgovino. Dir. Uršic (slika): „Povpraševanje je bilo premajhno.“

ško občino izredno gospodarsko okrepitev. Topšport bo dobil namreč tri nove deležnike (tovarno usnja Slovenj Gradec, Konus/Slovenske Konjice in MTT Maribor), ki bodo skupno z ostalimi deležniki rešili podjetje. Izdelali bodo namreč popolnoma nov produkcijski program. Poleg rokavic bo Topšport proizvajal tudi usnjeno konfekcijo, verjetno pa bodo proizvajali obleke tudi iz drugega materiala. Za projekt je potrebnih vsaj 30 milijonov šillingov, ki jih bodo investirali Toper in novi deležniki.

Začasno bo Topšport zaprl v Pliberku svojo športno trgovino, ki se poslovila le v zimskih mesecih pozitivno. Vrhu tega pa je bilo povpraševanje po športnih produktih v pliberškem okraju premajhno, tako direktor Uršic, večjih odjemalcev, kot so to npr. nogometni klubi, pa ni bilo možno dobiti. Če se bo splošno gospodarsko stanje Topšporta izboljšalo, bodo športno trgovino ponovno odprli.

Avstrija naj podpira svoje manjšine vsaj v takšni meri, kakor podpira nemško govorečo narodno skupnost na Južnem Tirolskem. Stara zahteva avstrijskih narodnih skupnosti je pred kratkim razburila avstrijsko vlado.

Medtem, ko so v prejšnjih letih vse stranke molčale o finančni podpori južnim Tirolcem, se je državni poslanec Smolle lotil te pereče tematike. Z vprašanji na vse ministre, koliko da dobijo južni Tirolci avstrijskih denarjev, je Smolle potisnil vlado gotovo v neprijetno situacijo. Ministri morajo namreč na vsa vprašanja državnih poslancev odgovoriti.

V tej situaciji so se ministri zmenili, da dajo odgovor brez vsebine. "V poročilu o državnih podporah so zapisana tudi finančna sredstva, ki so namenjena južnim Tirolcem," tako Vranitzky v odgovoru. Po natančni študiji poročila pa ni bilo mogoče najti postavke, iz katere bi bila razvidna podpora južnim Tirolcem.

Sledi informacija iz parlamenta: južni Tirolci dobijo precejšnjo podporo iz sredstev strankarskih političnih akademij. Ampak tudi iz objavljenih letnih obračunov političnih akademij v "Wiener Zeitung" ni bilo razvidno, da dobijo južni Tirolci finančno podporo.

Frakcijski kolega Andreas Wabl se kot predsednik parlamentarnega odbora za kontrolo uradnih računov pozanima pri uradniku, ki je pristojen za finance političnih akademij, o podporah južnim Tirolcem. Odgovor: točnih podatkov da ne more dati, ker je zadeva držav-nopolitično preveč brizantna.

Na vsak način pa gre precej denarja tudi v zvezno deželo Tirolsko, ki pa je v resnici namenjen južnim Tirolcem.

Iz uradnih virov torej ni razvidno, da bi Avstrija podpirala južne Tirolce. Postavlja se torej dvoje vprašanj: Ali Avstrija sploh ne podpira južnih Tirolcev? Tega si seveda noben minister ne upa trditi.

In: Zakaj Avstrija tako skriva podpore južnim Tirolcem? Najbrž bi iz točnih podatkov bilo razvidno, kako malenkostne so v resnici podpore avstrijskim narodnim manjšinam.

Smolle je nato postavil ponovna vprašanja vsem ministrom v zvezi s finančno podporo nemško govoreči narodni skupnosti na Južnem Tirolskem — tokrat še bolj točno in konkretno. Ministri čutijo, da bodo vedno bolj porinjeni v kot. V tej zvezi je treba tudi videti nepričakovano pripravljenost za pogovore v zvezi z višjo finančno podporo avstrijskim narodnim skupnostim.

"Upam, da bodo tokrat prišli ministri z resnico na dan. Drugače bo prav to skrivanje in tabuiziranje finančne podpore južnim Tirolcem vsebina mojih govorov k proračunu za leto 1988. Te informacije pa ne bodo namenjene le parlamentarcem, temveč tudi časnikarjem. In za te bodo informacije vsekakor zanimive," tako Smolle.

Razen tega so ministri odgovorni, da so podatki v proračunih pravilni in da nimajo skritih postavk (Budgetwahrheit). Če podatki niso pravilni, morajo računati s primernimi posledicami. Tudi o teh korakih se že resno razmišlja...

NAŠ TEDNIK: Kdaj ste začeli pesnikovati, pisati pesmi?

BARTOLOTH: Pesmi sem začela pisati že v glavni šoli v Podkloštru. Sploh mi na primer pisanje spisov nikoli ni delalo težav, med drugim sem pisala pesmi za razne šolske prireditve.

NAŠ TEDNIK: V katerem jeziku ste pisali — v slovenščini ali nemščini?

BARTOLOTH: V nemščini, tudi zato, da sem si dokazovala, kako dobro znam v nemščini formulirati. Kajti nemščina ni jezik mojega otroštva, ampak jezik, ki sem ga spoznala šele v šoli. Do šole sploh nisem znala nemško. Narečne pesmi sem začela pisati šele mnogo pozneje, a najprej tudi samo v nemščini.

NAŠ TEDNIK: Imate svoje prejšnje pesmi zbrane?

BARTOLOTH: Skoraj nič, samo nekaj se jih je ohranilo.

NAŠ TEDNIK: Kdaj ste začeli pisati v slovenščini?

BARTOLOTH: Pred nekaj leti. Jaz pišem pesmi zase, da si olajšam dušo. Nekaj let, ko sta odrasla hčeri in so bili mama bolni, skoraj nič nisem pisala. Potem pa sem spet začela pisati nemško, tudi narečne pesmi.

Nekega dne sem spoznala, da mi to, kar sem napisala, ne ugaja. Spraševala sem se: zakaj mi to naenkrat ne odgovarja, zakaj sem s tem nezadovoljna? Čutila sem, da moram to tako in tako povedati, a da mi v nemščini ne uspe prav. Ne da bi mi primanjkovalo besed, a čutila sem, da moram to zapisati drugače, pač lepše povedati. Spomnila sem se, kako smo temu pravili prej, ko sem bila še otrok in če bi to sedaj povedala tako domače, slovensko, kakor prej, bi šlo čisto lahko. Bila pa sem v dvomih, ker sem mislila, da tega ne morem zapisati tako, ker je to pač samo narečje. In kako pa dialekt naj pišem? — No, sem si dejala, če vseskozi pišem samo zase, zakaj tudi tega ne bi. Saj itak nihče ne bo bral, kar pišem.

Pa sem napisala — in jaz sem mogla brati. In dejstvo, da sem to zapisala v domačem narečju, me je tako neznanost razveselilo. Vedela sem: to je prav tisto, kar sem hotela povedati, in tako sem tudi zapisala. Poleg kuhanja sem brala ta svoj zapis in bila sem srečna.

Moj mož je bil nad temi pesmimi takoj navdušen in me je spodbudil, da sem jih prebrala svaku. Najprej je dejal, da ga slovenske pesmi ne zanimajo in da itak ničesar ne bo razumel — potem pa je poslušal in dejal, da je vse, vsako besedo razumel.

"Če ne

govorimo svojega slovenskega narečja, se sramujemo prednikov in staršev."

NAŠ TEDNIK: Rekli ste, da nekaterih reči v nemščini niste mogli tako izpovedati, kakor bi to hoteli in je bilo možno samo v slovenščini...

BARTOLOTH: V nemščini bi jih seveda lahko zapisala, a so stvari, ki jih morem izpovedati in povedati samo v slovenščini, ker je to jezik moje mladosti. V slovenščini zveni to čisto drugače, pač tako, kakor hočem.

NAŠ TEDNIK: Kaj so rekli znanci in prijatelji ob vesti, da pišete v slovenščini?

BARTOLOTH: Vsi so rekli, da so to moje najlepše pesmi. Nekega dne sem brala v Podkloštru. Brala sem nemške pesmi, s seboj pa sem imela tudi nekaj slovenskih. Pa se oglasi nekdo in pravi, da pišem tudi v slovenščini. Prebrala sem torej nekaj slovenskih. Po končanem branju pa mi je neka žena zupala, da ne razume slovensko, a da je po mojem izrazu, po melosu in melodiji jezika spoznala, da so slovenske pesmi prišle od srca, da so lepše, globlje, drugačne pač.

NAŠ TEDNIK: Kje ste slovenske pesmi najprej brali?

BARTOLOTH: Najprej doma, potem pa lovčev v fači na planini (fača: ziljski izraz za planinsko kočjo — op. ured.) Pesmi so jim zelo ugajale, vse so razumeli. Brala pa sem jih med drugim tudi v Kirchbachu na tamkajšnjih vaških dneh (Dorftage).

NAŠ TEDNIK: Ali pišete po navdihu ali pa načrtno?

BARTOLOTH: Mnogo pesmi pride kakor iz nič in takoj moram vzeti svinčnik in list in že pišem. Tu imam eno pesem, ki jo je roka kar sama od sebe pisala, ko so se besede in verzji kar zlivali izpod peresa na papir. Na planini se zbudim — in če v tistem trenutku nimam takoj pri roki papirja in svinčnika, je navdih mimo in niti ne vem več, kaj sem hotela zapisati. Pesmi pridejo po navdihu same od sebe in zato imam v bližini vselej papir in pisalo.

N A Š

Z Marijo Bartoloth se je pogovarjal Franc Wakounig.

G O S T

NAŠ TEDNIK: V katerem jeziku pišete več, v slovenščini ali nemščini?

BARTOLOTH: Sedaj sem zelo v slovenščini. Zapisati moram vse od prej, vse, kar se je prej dogajalo. To moram narediti. Toliko je še treba povedati. Mislim si, da v tej obliki tega morda še nihče ni zapisoval in pač nekdo mora to narediti. Jamranje, da bojo običajni in jezik izumrli, nič ne pomaga. Nekdo naj to zapiše — in rekla sem si, zakaj pa ne jaz. In začela sem zapisovati v obliki verzov.

NAŠ TEDNIK: Bi svoje pesmi tudi izdali?

BARTOLOTH: Ne vem, če imajo kvaliteto. To je moja mladost, moje izražanje o tej mladosti in nič več. Koga pa to že zanima?

NAŠ TEDNIK: Kateri temati se posvečate v slovenskih in kateri v nemških pesmih?

BARTOLOTH: Povsod je ista: običajni, vaško življenje, prazniki. Samo: kar je iz moje

čas lahko opisovali v obeh jezikih?

BARTOLOTH: Bi lahko, vendar slovenščina morda še ne dohiteva vsega, še ne zadostuje, ker je toliko let nisem uporabljala. Mnogo je besed, kot na primer avto, garaža in druge, ki jih v mojem otroškem besedišču ni, ker jih takrat enostavno ni bilo.

Otroštvo in tudi sedanji čas sta navzoča v slovenščini, vmes pa je velika črna luknja, tam ni slovenščine, je samo nemščina.

NAŠ TEDNIK: Večkrat v svojih pesmih omenjate „naš žobr“, našo govorico v smislu ohranjanja in gojenja.

BARTOLOTH: Naš žobr je naše slovensko narečje. In zakaj ga ne bi govorili, ga ohranjali in gojili? Saj so naši predniki stoletja govorili in gojili to govorico in zakaj je mi ne bi več govorili in dajali naprej? Če tega jezika ne govorimo, se sramujemo svojih prednikov, svoje kulture in vsega, kar sem sodi.

NAŠ TEDNIK: Vi pa tega jezika svojim otrokom niste posredovali?

BARTOLOTH: Na žalost ne in tega si ne morem odpustiti. Starejša hči mi očitava, da smo jo prikrajšali za ta jezik — „vsaj narečja bi naju naučili, pa bi se že znašili“. Obiskovali pa sta hčeri tečajje slovenščine.

NAŠ TEDNIK: Boste pisali naprej?

BARTOLOTH: Včasih si rečem „konec“, a naslednjega dne moram vse nadoknaditi. Večkrat pogledam tudi v slovenski slovar in tam spet vidim, kako lep jezik so nam naši predniki in starši dali. V slovar pa pogledam šele potem, ko sem pesem že napisala. Tako vidim, da je vse prav, kar sem napisala. Če bi pa prej pogledala v slovar, bi bila negotova in ne vem, kako bi pisala. To je zanimivo, verjetno pa prihaja od tega, ker pismene slovenščine ne obvladam.

NAŠ TEDNIK: Zato pa slovensko ziljsko narečje tem lepše. Hvala lepa za razgovor, gospa Bartoloth.

Franc Wakounig

Ko so zastopniki Federativne unije evropskih narodnih skupnosti (FUENS) lani jeseni obiskali Ziljsko Bistrico in se pogovarjali z zastopniki občine, je gospa Marija Bartoloth brala iz bogate zbirke svojih narečnih pesmi; pa tudi letošnjega Družinskega petja na Ziljski Bistrici bi si brez njenega sodelovanja skoraj ne mogli predstavljati. Gospa Marija Bartoloth, Užičarica v Gorjanah, pesni v obeh deželnih jezikih, zadnjih nekaj let pa skoraj izključno v slovenščini, v prelepem zvonečem ziljskem narečju. To je „naš žobr“, naša govorica, kot pravi, ki jo moramo ohraniti, ker smo jo podedovali od svojih prednikov. Zametovanje te govore pomeni, da se teh prednikov sramujemo. Ničesar pa gospa Bartoloth ne da na jamranje in pomilovanje zaradi položaja slovenščine po naših dolinah; pomembna so edinole dejanja. Tako dejanje je po njenem tudi pesnikovanje, kovanje verzov v našem žobru, v domačem, slovenskem narečju.

KLAGENFURTER
MESSE
1987

14.-23. AVGUSTA

54. MEDNARODNI SEJEM INVESTICIJSKEGA IN POTROŠNIŠKEGA BLAGA ZA TRGOVINO, OBRT, INDUSTRIJO IN KONČNEGA POTROŠNIKA

ÖDK — več pozornosti ekologiji?

Avstrijske dravske elektrarne (Österreichische Draukraftwerke), energetska družba, praznujejo letos svojo 40-letnico. Ta obletnica je seveda težišče letošnjega razstavnega paviljona na celovškem sejmu. Kot sta na tiskovnem razgovoru dejala direktorja predstojništva dr. Franz Klinger in dipl. ing. dr. Herbert Schröfelbauer, so dravske elektrarne v teh štirih desetletjih sproducirale vsega skupaj 115 milijard kilovatnih ur toka, kar bi pomenilo 3 leta trenutne avstrijske porabe toka. Trenutno dravske elektrarne letno ustvarijo 15% avstrijske uporabe in so na sploh drugi največji producent toka v Avstriji. 4-5 elektrarn družbe je na Koroškem, ostala petina pa na Štajerskem. Za 40-letni obstojni jubilej je družba razpisala fotografski natečaj, ki je zelo uspel. Med razstavljenimi in odlikovanimi slikami je tudi posnetek „Most“ Hanzija Reichmanna iz Želuču.

Predstavniki ÖDK so na razgovoru posebej poudarili, da so vodilni predvsem na področju čistilnih naprav za parne elektrarne. Če to drži, potem je to razveseljiva vest, kajti dolga leta so ÖDK s svojimi parnimi elektrarnami na Koroškem in Štajerskem obremenjevala okolje.

Koncertni večer v kulturnem domu v Škocijanu

Zelo dobro je uspel koncertni večer v soboto, 18. avgusta, v kulturnem domu Kassl v Škocijanu, katerega je priredilo SPD „Vinko Poljanec“. Pester kulturni spored so oblikovali: Oktet Suha, otroška folklorna skupina SPD „Zarja“ iz Železne Kaple — ki je s svojimi pesmi še posebno navdušila poslušalce —, kvintet Št. Lipš, Plazniška dekleta in seveda domači zbor MoPZ „Vinko Poljanec“. Sonja in Štefan Starz pa sta prav ljubko zapela nekaj pesmic.

Vsi nastopajoči so s svojimi prispevki zelo navdušili številne poslušalce, katerih pretežni del so bili poletni gostje. Na

posrečen način je Helka Mlinar v obeh deželnih jezikih povezovala posamezne nastope. Mdr. je omenila, da slovenska društva prirejajo razne prireditve, kot so „Dober večer, sosed — Guten Abend, Nachbar“, „Dežela ob Dravi — Land an der Drau“ in druge, ki naj bi služile za dobro razumevanje med obema narodoma na Koroškem. „Mi ponudimo naše roke v prijateljstvo; včasih so od sosedov sprejete, včasih pa tudi zavrnjene,“ je povedala Helka Mlinar.

Najboljšo oceno koncerta pa je dal neki gost iz Nemčije, ki je rekel: „Razumel sicer nisem nič, a bilo je krasno.“

Spodnje Libuče: žegnanje

V nedeljo, 9. avgusta, smo pri nas v Spodnjih Libučah obhajali tradicionalno žegnanje. Že dopoldan se je lepo število vaščanov ter domačinov iz bližnje okolice udeležilo prazničnega pranganja ter sv. maše, ki jo je daroval pliberški mestni župnik Alojz Kulmež, s slovenskimi cerkvenimi pesmi pa je cerkveni del žegnanja olepšal domači zbor pod vodstvom Francija Lienharda. Nato so se vsi preselili v šotor

libuškega gasilskega društva, v katerem se je nadaljeval družabni del, mdr. z libuško godbo na pihala „Jauntaler Trachtenkapelle“, Mogrov Rajmej, mag. Grilc, pa je pripovedoval razne šale.

Že sedaj pa se vsi Libučani — a ne samo oni — veselijo 2. LIBUŠKEGA ŽEGNANJA v Zgornjih Libučah, ki bo v soboto, 22. avgusta in v nedeljo, 23. avgusta, v šotoru.

Še so možne prijave

STROKOVNA KMETIJSKO-GOSPODINJSKA ŠOLA V ŠT. RUPERTU — VELIKOVEC sporoča staršem in dekletom, da so še možne prijave za šolsko leto 1987/88

V STROKOVNO ŠOLO

Namen šole je učenkam poglobiti splošno izobrazbo in jim dati dobro podlago za poznejši uk v različnih poklicih. Usposablja pa dekleta tudi za samostojno vodstvo gospodinjstva, ker pripisuje posebno važnost spretnosti v kuhanju, šivanju, ročnosti, ročnemu delu in gospodinjstvu.

Vzgojni cilj — pravilno oblikovanje telesnih in duševnih zmožnosti — samovzgoja in vzgoja v družini — poglobitev vere in verskega življenja.

Obvezni predmeti: verouk, slovenščina, nemščina, računstvo, umevanje življenja, zdravstvo, petje, telovadba, znanstvo o perilu in oblačilih, gospodinjstvo, hranoslovje, vrtnarstvo, strojepis, kuhanje, šivanje, ročnosti, ročno delo.

Ta šola velja tudi za 9. šolsko leto (POLITEHNIČNI LETNIK). Poučuje se v obeh deželnih jezikih.

POGOJ ZA SPREJEM je dovršena 8. šolska stopnja in vsaj delno znanje slovenskega jezika. V primeru, da učenka 8. šolske stopnje ni dovršila, je v šolo lahko sprejeta s sprejemnim izpitom.

V DANIH POGOJIH DOBIJO UČENKE DRŽAVNO PODPORO!

Prijave so možne: po telefonu 0 42 32 / 38 96, pismene ali osebne.

Nadaljnje informacije dobite pri vodstvu šole, 9100 Velikovec, Klosterstraße 2.

Die **kelag** präsentiert

SONDERAUSSTELLUNG:

- Alte elektrische Anlagen
- Das Glasmacherdorf St. Vinzenz
- Das Kraftwerksprojekt Koralpe

und
die neue Strom-Verrechnung
„Strom '88“

INFORMATION - BERATUNG

Wir freuen uns auf Ihren Besuch in unserem Pavillon auf der Klagenfurter Messe

V slovo Johannu Krainzu

V četrtek, 30. julija, smo položili k zadnjemu počitku Johanna Krainza iz Humč. Pokojni je po vojni prišel iz vasi Bukovje v dobrolski fari v Kazaze in se je leta 1946 priženil k Braterku v Humče; tu je dolga leta kmetoval. Ko sta z ženo Terezijo prišla v leta, sta dala kmetijo sorodnikom, zase pa sta sezidala stanovanjsko hišo, da sta se lahko vanjo umaknila.

Mnogokrat se zgodi, da katoličan, ko se preseli v drugo faro, versko utone; to pa se ni zgodilo pri Braternikovem očetju. Vključil se je v farno življenje, dolga leta je bil ključar, zbiral denar za cerkev, rad je pred sv. mašo molil naprej, in

nekaj časa je opravljal tudi mežnarsko službo v podružni cerkvi v Humčah.

Ker je bil domači župnik Florian Zergoi na okrevanju, je pogrebne obrede opravil dekan Srienc s kaplanom Markowitzem in sorodnikom umrlega, dekanom Hotimitzem. Šmihelski dekan se je rajnemu zahvalil za pomoč v fari in izrazil upanje, da mu bo Kristus, kateremu je v življenju služil, prišel naproti. Cerkevni pevci so obrede oplešali s petjem. Položili smo ga k njegovi, leta 1978 umrli ženi Tereziji na pokopališču ob farni cerkvi. Bog mu daj večni mir.

Martin Komar

Rož „onkraj“ Vrbskega jezera — razstava Draga Druškoviča

V zasebnem ambientu hotela Felshof (vodi družina Grolitsch) v Sekolčah na Dholici je bila v petek, 7. avgusta, otvoritev razstave Druškovičevih slik. Posebnost te razstave je, da Drago razstavlja samo slike, ki so v celoti iz rastlinskih barv.

Popotnik med Koroško in južnoameriško džunglo, Heinz

be v razvoju in umetnikovem izražanju, slikanju in tematski naravnosti. Slikanje z rastlinskimi barvami je samo del te poti.

Leše, neposredna bližina Miklove Zale — tu sem, v ta slovenski svet v senci Jepe in Rožce segajo Druškovičeve korenine, teh korenin se zaveda v vsej razpetosti in pronicljivo-

Z leve: Fabijan Hafner, Drago Druškovič in Andrej Feinig

Goll, je številne obiskovalce vernisaže uvedel v umetni in mišljenjski svet slikarja, pokazal in opozoril je na korenine in vrelce, iz katerih črpa in ki mu dajejo tisto svojstvenost, ki ga tako rekoč postavlja izven znanih in utečenih in tako priljubljenih norm, ki pa konec koncev človeka polenijo, ga naredijo komodnega, zadovoljnega, prav nič radovednega in vedoželjnega.

Razstava zatorej nazorno kaže vidne in zaznavne spremem-

sti. In tako je bilo zares enkratno doživetje, ko sta tega avgustovega večera tudi pianist Andrej Feinig in pisatelj Fabijan Hafner, oba iz Sveč, razprostrla pred poslušalci in gledalci umetniško bogastvo, plodovitost in eruptivnost Roža. Njun prispevek je bil edinstveno dopolnilo razstavljenim slikam.

Razstava traja do 20. 9. 1987.

Franc Wakounig

Leše pri Št. Jakobu: slovo od Lipijevega Francija

V petek, dne 8. avgusta 1987, se je zbrala ogromna množica ljudi, da bi pospremila na šentjakobsko pokopališče prezgodaj umrlega Francija Obiltschnig pd. Lipija iz Leš na njegovi zadnji zemeljski poti. Pogrebne obrede je — ob asistenci župnika Matevža Nageleja — opravil Francijev bratranec msgr. dr. Andrej Kajžnik. V pridigi je orisal življenjsko pot Francija, ki ni bila vedno z rožicami posuta.

Kot vojak je bil vpoklican v nemško vojsko in se moral po silo boriti. Po vojni pa se je vrgel v delo. Malo več sonca mu je prisijalo, ko je spoznal pridno dekle, svojo bodočo ženo Francko. Izgledalo je, da bo življenje potekalo v miru. Rodilo se jima je pet otrok, s katerimi sta imela svoje veselje. Vendar ta doba ni trajala dolgo in oglasila se je bolezen in je mlado ženo Francko leta 1969 pobrala smrt. Hud udarec je bil za Francija, ko se je leta 1969 smrtno ponesrečila hčerka Marjetka, ki je v cvetu svoje mladosti izgubila svoje življenje pri prometni nesreči.

Čeprav je pretrpel toliko hudega, je vedno spet poskušal napraviti iz življenja najboljše. Polagoma so otroci zapustili svoj dom in se poženili. Ostal je sam z najmlajšim sinom Ivanom v hiši. Rajni Franci je bil dober sosed in sploh zelo priljubljen, ker je bil kljub vsemu še vedno nasmejan.

Rad je imel ljudi okoli sebe in bil vsakega obiska zelo vesel.

Vse to trpljenje mu je zrahljalo njegovo zdravje in je hudo obolel na pljučih. Iskal je pomoč v bolnici, kjer so mu pljuča operirali. Po vrnitvi iz bolnice je izgledalo, da je najhujše mimo — pa ni bilo tako: spet je moral iskati pomoč v bolnici, iz katere se je pred tremi tedni vrnil domov samo še umirat. Vendar je v tem času s pomočjo svojih otrok obiskal svoje znance, kakor da bi se poslavljajal...

Francija bomo zelo pogrešali predvsem vsi njegovi sosede, znanci in seveda otroci in sestre! Omeniti bi bilo še, da Franci nikdar ni klonil in če so bili časi še tako težki: ostal je zvest narodu in svoji domači zemlji, katero je nadvse ljubil.

Dragi Franci — počivaj v miru in naj Ti bo rodna zemlja lahka. Vsem sorodnikom pa velja naše iskreno sožalje.

M.M.

Lep uspeh za SPD "Zvezda" v Hodišah

Hodiško društvo SPD „Zvezda“ je letos v šotoru zraven Kirchenwirta organiziralo poletno noč. V soboto, 8. avgusta, je bilo tako daleč in hodiški prosvetaši so bili navdušeni. Odlični ansambel „Gorenjci“ iz Slovenije je privabil toliko domačinov in tujih gostov, da je bil šotor skoraj že premajhen. Ves organizacijski trud se je splašal. „Sedaj bomo morda lahko nabavili nove noše za naš zbor,“ se veseli predsednik društva Tone Miksche.

„Danica“ predstavlja tujcem našo kulturo

Že četrtrič je SPD „Danica“ v Št. Primožu organiziralo kulturni večer za turiste. V okolici Klopinskega jezera je to kajpada pomembna dejavnost. Dvorana se je v zadovoljivi meri napolnila, prišli so tudi mladinci iz Amerike, ki so na slovenskih počitnicah v Modestovem domu. Nastopili so mešani pevski zbor „Danica“, Plazniška dekleta, Trio Korotan in vokalni ansambel „Danica“, Mirko Wakounig pa je v svojem govoru opozoril tudi na težave koroških Slovencev. Mnogo pozornosti je vzbudil tudi kulturni bus.

Sejemski program KELAG 1987

Težišče razstave KELAG v sejemskem paviljonu je gradnja elektrarne na Golci (Koralpe) z vodnim zbiralnikom v višini 1080 metrov. Ta elektrarna bo mejila na Štajersko in Slovenijo.

V tej zvezi sta direktorja KELAG, Kerschbaumer in Hofstätter, poročala, da so pogajanja s Štajersko ter predvsem tudi s Slovenijo tako daleč napredovala, da

bodo lahko že letos jeseni začeli z gradnjo elektrarne.

Nadalje bodo obiskovalcem paviljona KELAG nudili podrobne informacije o novem sistemu zaračunavanja električnega toka za gospodinjstva. Novi sistem bodo uvedli leta 1988 in bo bolj „enostaven in udoben“, kakor to zatruje vodstvo KELAG.

60 let gasilstva pri Cerкви v Selah

V soboto, 15. avgusta dopoldne, ko je lilo kakor iz ška-fa, je požarna bramba Sele-Cerkev slavila svojo šestdesetletnico. Za svoj rojstni dan je dobila v dar nov gasilski avtomobil znamke Unimog TFLA 1000 in hkrati je bil svo-jemu namenu predan prizidek h gasilskemu domu. Prizi-dek in gasilski avtomobil je blagoslovil domači župnik Mirko Rakovnik, slovesnosti pa so se poleg krajevnih ga-silskih društev, gasilcev iz Slovenije in občinskih odbor-nikov udeležili še deželni glavar Wagner, koroški gasilski

komandant Oberlercher, okrajni gasilski komandant Koch in pa prestavniki vojaščine in carine ter žandarmerije. Posebnega pozdrava so bili deležni gasilci iz Škofje Loke in akademski slikar Ive Šubic, ki je napravil fresko sv. Florijana. Komandant selskih gasilcev Oto Pörtsch je uvodoma vsem izrekel dobrodošlico, župan Anton Hriber-nik pa je imel na skrbi pozdrave in je podal kratek zgo-dovinski oris požarne brambe. Slavnostni akt je potekal dvojezično.

Požarna bramba Sele-Cerkev je bila ustanovljena 22. januarja 1927 v gostilni pri Mažeju. Po dveh pripravljajnih sejah 8. 8. in 10. 12. 1927 je dozorel čas in Sele so dobile svojo požarno brambo.

A za čast „prve požarne brambe“ se v Selah itak nikdar niso špetirali in pravdali, kajti gasilci, pa najsi je to bilo pri Cerкви ali pa na Borovnici, so delovali po starem gasilskem geslu „Bogu v čast, bližnjemu v pomoč“.

40 članov je gasilsko društvo pri Cerкви imelo takoj na začetku in za poveljnika so izvolili Ferdinanda Pristovnika. Požarna bramba se je seveda takoj vključila v koroško zvezo požarnih bramb in 14. maja 1927 je varnostna direk-cija potrdila njena pravila.

V zapisniku stoji, da so Selani za 215 šillingov kupili od gasilcev

na Bajtišah ročno brizgalko, leta 1929 pa so si nabavili za 2900 ši-lingov ročno brizgalko tipa 23.

Opreme je bilo vse več in ga-silske potrebščine je bilo nekam spraviti. Zato so začeli razmišljati o lastni strehi za požarno brambo. Gostilničar Mažej, sam ustanovni član gasilskega društva, je dal zemljišče na razpolago, gradbeni material so prispevali domačini sami in tudi pri gradnji so krepko pomagali in pljunili v roke. Vsak član požarne brambe pa je „odslu-žil“ dva dni brezplačnega dela. 14. septembra 1930 je župnik Vavti blagoslovil gasilski dom, celotni stroški zanj pa so znašali 2048 ši-lingov. Leta 1933 so Selani kupili voz za cevi in tri leta navrh (1936) so nad cerkvijo zgradili bazen za ugašanje potrebno vodo. Prav na Jožefovo, 19. 3. 1936, je požar s

Novi gasilski avtomobil v prazničnem okrasu

Žalostna novica iz Loč

Že bo tega štirinajst dni, odkar se je bil zopet enkrat ogla-sil mrtvaški zvon v Ločah. Ža-lostno je oznanjal vest, da je po dolgi, težki bolezni 6. tega meseca preminila naša roja-kinja Agi Ofner rojena Urschitz v komaj dopoljenem petdeset-tem letu starosti. Rajna je iz-hajala iz številne Jamnikove družine iz Loč ter je morala še kot otrok med vojno z materjo, s sestro in z brati v pregnanstvo, ker oče ni bil pripravljen slu-žiti zločinskim namenom nasil-nika.

Po vojni se je poročila in iz zakona z uradnikom Ofnerjem, se je rodila hčerka, ki ima danes že sama svojo družino. Pred poldrugim desetletjem je moža Renata težko prizadela bolezen in pred nekaj leti je tu-di sama začela bolehati. Kljub šibkemu zdravju pa je ohranila svoj vedri značaj in bila pred-vsem pohabljenemu možu v veliko oporo. Dolga leta je bila tudi cerkvena pevka v Ločah in za to celo odlikovana. Povezana je bila vseskozi s kulturnim delovanjem v Ločah in od po-vojnne dobe tudi članica SPD „Jepa-Baško jezero“. Zdravst-veno stanje pa se ji je iz mese-ca v mesec slabšalo, nobena zdravniška moč ni mogla po-magati in zadnje čase je še

dodatno zgubila vid. Močna življenjska volja se je sicer upi-rala neozdravljivi bolezni, toda slednjič je do kraja zrahljano zdravje podleglo višji sili. Ugasnilo je življenje polno trpljenja, polno duševne bole-sti, ki pa ga je bolnica do zadnjega vzdihla vdano prena-šala.

Njena smrt je prizadejala njenemu možu, materi in vsem dragim težak udarec. Močno pogrešali jo bodo tudi bolniki, stari ljudje, sosede in znanci, saj je pomagala, kjer je le mo-gla, bodrila, spodbujala, tolaži-la.

Predpreteklo soboto je dolg žalni sprevod spremljal Agi Of-ner na njeni zadnji poti. Žalne obrede je opravil domači žup-nik Jakob Škofič, medtem ko se je od rajne poslovil bek-štanski župan inž. Helmut Hatze v imenu občinskega za-stopstva in v imenu stranke. Besede zahvale je ob odprtem grobu izrekel tudi predstavnik SPD „Jepa-Baško jezero“, orisal lik dobre in skrbne matere in pevci vaše skupnosti iz Loč so zapeli žalostinko v slo-vo.

Rajno Agi Ofner hočemo ohraniti v častnem spominu — njenim dragim pa velja naše iskreno sožalje.

F. Č.

Tesnovoga skednja ogrožal celo naselbino in slikar Ive Šubic je ta požar upodobil na sliki sv. Florija-na, ki bo odslej krasila pročelje gasilskega doma.

Vse to se je zgodilo pod po-veljstvom Ferdinanda Pristovnika, ki je gasilskemu društvu pri Cerкви načeloval vse do svoje smrti 7. 8. 1939.

11. 10. 1939 pa je nacistična oblast združila požarni brambi na Borovnici in pri Cerкви in za po-veljnika postavila Heliodorja Ju-cha. Iz komandanta je postal „Feuerwehrführer“. Pozneje kakor na Borovnici so delovanje gasil-skega društva poživili pri Cerкви. 22. 4. 1948 so se spet zbrali gasil-ci in po ustanovitvi izvolili Heli-o-dorja Jucha za komandanta. Do svoje smrti 1. 2. 1964 je bil povelj-nik.

V to povojno dobo sodi med drugim gradnja bazena na Koblj leta 1953 in nakup brizgalnice na priklopi (leta 1958).

Naslednik umrlega poveljnika Jucha je postal Tomi Ogris. Izvo-ljen je bil 15. 3. 1964 in je gasilce pri Cerкви vodil do odstopa 12. 5. 1980. Eden od viškov za časa nje-govega poveljevanja je gotovo bi-

la gradnja občinske hiše in gasil-skega doma. 6. avgusta 1967 sta občinska hiša in gasilski dom bila svečano blagoslovljena in preda-na svojemu namenu. Leta 1968 so Selani dobili gasilski voz land-rover, ki jim še danes odlično slu-ži. Po odstopu Tomaža Ogrisa je od 14. 5. 1980 pa do 5. 7. 1980 vo-dil Zdravko Jug gasilce pri Cerкви, potem pa je bil za poveljnika iz-vo-ljen Oto Pörtsch in je to še dan-es.

Požarna bramba pri Cerкви danes šteje 40 članov. Posebno ponosni so na drugi avto, to je čisto nov unimog s tankom za 1000 l vode in pa seveda na prizidek h gasilskemu domu.

Stroški za unimog znašajo 1,7 milijonov šillingov, v dozidku pa je lastnega dela gasilcev in vaščan-ov nad 2000 prostovoljnih ur, stroški pa znašajo okoli 1,3 milijo-nov šillingov.

Gasilci pri Cerкви 60-letnega ju-bileja obstoja požarne brambe ni-so praznovali v zatišju, ampak so povabili druge, naj se z njimi ve-selijo. In jasno, da so povabili gasilce-prijatelje iz Škofje Loke, s katerimi so pobrateni že od leta 1972.

Franc Wakounig

V podporo in za nadaljnji obstoj GŠ so igrali in peli: Štirje kovači, ansambel Vita Muženiča, Gorenjci, ansambel Korenika, ansambel Energija in ansambel Marela. Skupina „Die lustigen Murtaler“ pa je morala zaradi smrtnega slučaja nastop odpovedati.

Jasno pa je, da so ob srečanju vrhunskih ansamblov bili navzoči kot častni gostje tudi vsi vrhunski politiki slovenske narodne skupnosti. S svojo navzočnostjo so počastili koncert: državni poslanec Karel Smolle, globaški župan višji vladni svetnik Albert Sadjak, podpredsednik Lige za človekove pravice Feliks Blster — omenjeni trije so prevzeli tudi častno pokroviteljstvo —, avstr. konzul v Ljubljani Ciril Stern, konzul SFRJ Franc Mikša, predsednik NSKS dr. Matevž Grilc, delegacija ZSO (vodil jo je dr. Marijan Sturm), dv. svet. dr. Pavel Apovnik, predsednik KKZ dr. Janko Zerzer, podpredsednik in tajnik SPZ dr. Janko Malle, predsednik KSOO mest. svet. Mirko Kumer, podžupan Janez Hudl in okrajni sekretar SPÖ Vellkovec Gottfried Hafner.

Bivši avstrijski zvezni predsednik dr. Rudolf Kirchschläger je v pismu zaželel benefičnemu koncertu veliko uspeha in nadaljeval v upanju, da bi ta koncert dal priložnost, da bi s strani javnosti razmišljali o financiranju Glasbene šole.

Tudi člani Kluba koroških Slovencev v Ljubljani so poslali čestitke koncertu, katerim pa so priložili še 50 tisoč dinarjev.

Spregovorili so tudi pokrovitelji dobredelnega koncerta. Državni poslanec Karel Smolle je med drugim rekel: „Mislim, da je prav, da se solidariziramo z našo kulturo. Vi ste z vašim številnim obiskom pokazali, da ste pripravljeni za to kulturo tudi dosti žrtvovati. Vaše želje bom posredoval pri pogajanjih na Dunaju. Vesel dogodek je danes, ko se je toliko ljudi zbralo tukaj, žalosten dogodek pa, da bi morali iz finančnih razlogov zapreti Glasbeno šolo. Toda ni čas, ko bi naš narod svojo kulturo zapiral, čas je, ko bi jo moral le še razširiti. Naloga države, naloga dežele in naloga naših dvojezičnih občin pa je ta, da to našo kulturo podprejo. To je jasna izpoved vas vseh, ki ste se tukaj zbrali. To, kar si bomo sami priborili, to bomo tudi imeli. V tem smislu — naj živi naša Glasbena šola in vse naše kulturne iniciative...“

Globaški župan, višji vladni svetnik Albert Sadjak, pa je med drugim dejal: „Razveseljiva je zamisel, da je čisti dobiček te lepe prireditve namenjen koroški Glasbeni šoli, ustanovi, ki na dvojezičnem ozemlju izvršuje važno kulturno poslanstvo. Pesem in glasba sta tisti področji kulturnega življenja, ki ne razveseljujeta samo srca, temveč tudi pospešujejo človeško sožitje in zblížujejo narode. Namen kulturnih in koncertnih prireditev je oplemenititi srce in pokazati javnosti kulturno bogastvo in literarni zaklad našega naroda. V smislu našega složnega sodelovanja bi podaril predsedniku GŠ v imenu občine majhen prispe-

Tudi ansambel „Korenika“ je podprl benefični koncert.

Naj živi naša Glasbena šola

Prostorni šotor ob Šoštarjevi gostilni in Šoštarjeva dvorana sta komaj sprejela mnogoštevilne obiskovalce dobredelnega koncerta Glasbene šole, ki so prišli s celotnega dvojezičnega ozemlja. Enajst vrhunskih ansamblov iz Koroške in Slovenije se je odločilo, da brezplačno sodelujejo v podporo Glasbene šole. Cilj vseh, tako nastopajočih skupin kakor tudi navdušenih poslušalcev, pa je bil — gmotna in moralna podpora Glasbeni šoli.

Naši politiki Fric Kumer, dr. Pavle Apovnik in dr. Matevž Grilc so se na koncertu prijetno počutili.

vek, da bi lažje vzdržali to našo glasbeno — kulturno ustanovo.“

Kakor pa smo zvedeli, pa ta prispevek ni bil tako majhen, želeli bi, da bi se še več županov in drugih ustanov odločilo za tak korak.

Predsednik GŠ, učitelj Jožko Hudl, se je iskreno zahvalil vsem, ki so na katerikoli način prispevali

za ta, nad vsa pričakovanja dobro uspeli, dobredelni koncert.

Po koncertu pa je za ples igral ansambel „Rendezvous“. Mnogi pa s tem ansamblom niso šli na „randebu“, ker se jim je zdela glasba za nekaj stopinj premočna in so jo tudi zaradi pozne (zgodnje) ure rajši kar mahnili domov.

Bil je odličen — takšen, kakršnega smo pravzaprav vsi pričakovali. Morda še za kanček boljši. Slovenski oktet je po vsem svetu znan po svoji kvaliteti. V nedeljo zvečer je v Dobrli vasi navdušil dobrih 600 poslušalcev.

Koncert so organizirale Dobrobske novice, glasilo domače Enotne liste. V imenu prireditelja je občinski odbornik Martin Wastl vse prisrčno pozdravil in se v kratkem nagovoru spomnil moža, ki mu je bil večer namenjen — Janeza Šumaha. On je bil na začetku stoletja tri obdobja slovenski dobrobski župan, bil pa je tudi pobudnik prve podjunske zadruge, najstarejše posojilnice in kulturnega društva „Srce“. Ob 75. obletnici Šumahove smrti so se ga slovenski občinski politiki na ta lep način spomnili.

Slovenski oktet je navdušil

Dobrobski župan Pfeifer se je v svojem govoru zahvalil Dobrobskim novicam za vložen trud in je opozoril tudi na konstruktivno delo Dobrobskih novic v občini.

S pesmijo „Po jezeru“ se je pričel program. Slovenski oktet je v prvem delu koncerta zapel predvsem klasične pesmi iz domala vseh evropskih kulturnih krogov, v drugem delu pa so zazvenele domače slovenske pesmi. „Čeprav Slovenski oktet nastopa po vseh kontinentih, se mu še zmeraj vaša koroška pesem zdi najlepša,“ sta dejala povezovalca dr. Bogdan Pogačnik in Martin Pandel. Poslušalci so se z bučnim aplavzom zahvalili pevcem.

Škoda le, da marsikateri turist kljub temu ni odšel domov povsem srečen. Ni bilo možno kupiti plošč in kaset Slovenskega okteta, na Jezerskem vrhu jih je avstrijski carinik poslal nazaj v Slovenijo. Predpis je predpis, ampak če cariniki včasih zatisejo oko pri bananah, bi to brez nadaljnega lahko storili tudi pri kulturni robi — mar ne?

NAŠI JUBILEJI . . . . . IN SPOMINI

Njegovo življenje je polno preseljivih zgodb o zavednem koroškem Slovencu, ki je bil vedno pripravljen pomagati svojim rojakom, da bi hitreje in lažje našli prostor pod soncem.

Življenjska in ustvarjalna pot Petra Močnika, ene najbolj izrazitih osebnosti v zgodovini slovenskega čebelarstva, je bila posuta z mnogimi ovirami. Rojen je bil 17. februarja 1887 v Strpni vasi pri Šmihelu v velikovškem okraju kot sin kmečkih staršev. Škorjančevemu očetu, tesarskemu mojstru Juriju Močniku, se je v zakonu z

Prgišče snega lahko stisneš v pest, ne moreš pa tega storiti s peštrim življenjepisom našega zaslužnega rojaka Petra Močnika, nestorja slovenskih čebelarjev, ustanovitelja čebelarških in sadjarskih društev na Koroškem, v Mariboru in drugod v severovzhodni Sloveniji. O Petru Močniku, čigar stoletnice rojstva se spominjamo letos, bi zlahka napisali roman. Oral je namreč ledino v našem čebelarstvu v časih, ko nismo imeli pravzaprav ničesar, razen železne volje, navdušenja in delovnih rok.

Spominsko leto Petra Močnika: vzornik rodovom čebelarjev

Alojzijo, roj. Viternik, rodilo pet otrok: Peter, Jurij, Ivan, Foltej in Katrca.

Močnikovi so se že od pradeda naprej ukvarjali s čebelarstvom. Vsi po vrsti so bili navdušeni čebelarji. Zato gre marsikatera pobuda za boljše čebelarjenje na Petrov račun, saj ga je vseskozi spremljalo načelo: „Učenih je dovolj, izkušenih pa malo!“

Po maturi leta 1906 je Peter Močnik julija dobil dekret za podučitelja v Kotljah, kjer je opravljal tudi delo občinskega tajnika. Pozneje je služboval še v različnih krajih na Koroškem.

Leta 1918 se je vrnil v domači kraj in bil imenovan za šolskega upravitelja v Pliberku, a ne za dolgo. Po plebiscitu se je moral umakniti v Jugoslavijo; na osnovni šoli na Tolstem vrhu na Ravnah je postal šolski upravitelj, nato pa je bil leta 1924 imenovan za šolskega nadzornika za dravograjski okraj. V tej službi je bil do leta 1938, ko je bil imenovan za šolskega nadzornika za okraj Maribor-levi breg. Leta 1941 ga je okupator izselil v Zavidoviče v Bosni in tedaj je izgubil vse svoje imetje, s panji in čebelarškim orodjem vred. Po osvoboditvi se je z družino vrnil v Maribor in kmalu nato kot šolski nadzornik odšel v zaslužen pokoj.

To je zunanji okvir bogatega Močnikovega življenja. V njem vzbuja posebno pozornost njegova izobraženost, nenehno strokovno izpopolnjevanje in velika delavnost. Kot prosvetni delavec je pokazal izredno podjetnost na številnih področjih, predvsem pa v čebelarstvu in sadjarstvu. Sv. Peter na Vašinjah, Flattach v Möllski dolini, Tolsti vrh in Maribor so nepozabne postaje Močnikovega vzgojnega dela na čebelarškem področju, ki mu je namenil več kot šestdeset let svojega življenja.

Listino o pobratenu med Slovenskim čebelarškim društvom v Šmihelu in Čebelarško družino Peter Močnik Studenci-Pekre sta na spominski slovesnosti v Mariboru podpisala predstavnik Luka Borevčnik (na desni) in dipl. inž. Bruno Krištof (na levi strani). V ozadju so pevci SPD „Edinost“ iz Pliberka.

Tudi v Mariboru je ob svojem odgovornem poklicnem delu žrtvoval veliko ur za razvoj čebelarstva. Ko je bilo po osvoboditvi na njegovo pobudo znova ustanovljeno Čebelarško društvo za Maribor in okolico, je Peter Močnik postal njegov prvi povojni predsednik. Na tem mestu in v vodstvu društva je ostal vse do leta 1970, odtlej do smrti pa njegov častni predsednik. Bil je tudi ustanovni član Čebelarške družine Studenci-Pekre v Mariboru, ki od februarja 1972 nosi tudi njegovo ime.

Med mnogimi priznanji, ki jih je dobil za svoje dolgoletno in požrtvovalno delo na čebelarškem področju, naj omenimo le dve. Zveza čebelarških društev za Slovenijo je Petru Močniku podelila najvišje slovensko čebelarško odlikovanje, Red Antona Janše prve stopnje, leta 1972, ob 85. življenjskem jubileju, pa ga je predsednik Josip Broz Tito odlikoval z Redom dela s srebrnim vencem. To je edinstven primer, da je kdo do tedaj za delo v slovenskem in jugoslovanskem čebelarstvu dobil tako visoko državno priznanje.

Letošnjo vigred, konec majnika,

so ob 90-letnici slovenske čebelarške organizacije in ob 100-letnici Močnikovega rojstva, na hiši, kjer je živel v Mariboru, odkrili njegov spominski relief, delo akademske kiparke Vlaste Zorko-Tihec. Ob tej priložnosti so se na Studencih pri Mariboru zbrali številni slovenski čebelarji in tudi čebelarji z Mariborom pobratenega Kraljeva v Srbiji in iz Šmihela na Koroškem.

Prisrčno spominsko slovesnost so s krajšim sporedom slovenskih narodnih in ponarodelih pesmi obogatili pevci zbora Foltej Hartman iz Pliberka, ki so prišli na mariborsko prirediteljsko skupaj s člani Slovenskega čebelarškega društva v Šmihelu.

Tako odstira Močnikovo življenje bleščeč pogled na zgodovino slovenskega čebelarstva, neizbrisno zaznamovano tudi z njegovo nesebično, požrtvovalno in skromno osebnostjo, njegovim imenom in delom. Peter Močnik je bil marljiv kakor čebela, do konca zvest Škorjančevemu rodu iz Strpne vasi in ponosen, da je koroški Slovenec.

Josef Haslinger je napisal „Esej o Avstriji“

V teh dneh je v založbi Luchterhand v Darmstadtu izšla knjiga avstrijskega pisatelja Josefa Haslingerja, ki se ukvarja z avstrijsko lastnostjo pozabljanja. „Politika čutov“ je Haslingerjev „Esej o Avstriji“, ki ga je napisal po izvolitvi Kurta Waldheima za avstrijskega predsednika.

Haslinger poskuša razložiti, kakšen pomen ima za izvolitev za avstrijsko družbo. Waldheim je v tej zvezi reprezentant ravnanja druge republike z vojno in s fašizmom. Esej je tudi „obračun“, tako založba, s socialno demokracijo, ki se je po prvih volitvah odločila za to, da bo o Waldheimovi preteklosti molčala, in jo pojmuje kot kapitulacijo.

Avtorstvo Haslingerja je tudi po tem zanimivo, da je pisec eseja generalni tajnik Graške avtorske zveze, torej javna oseba.

„Esej o Avstriji“ je patriotična knjiga, ki bi koroškemu Slovencem lahko služila kot učni pripomoček. J. F.

Josef Haslinger: „Politik der Gefühle. Ein Essay über Österreich“; Sammlung Luchterhand 692; Luchterhand Verlag, Darmstadt und Neuwied, avgust 1987; brošura; 142 strani; 76 šilingov.

Gustav Januš je pred nekaj dnevi bral v okviru salzburških visokošolskih tednov. Januš se je s svojo poezijo predstavil v seriji „Autoren zu Gast“. Prevode pa je prebral Peter Handke, ki je Januševa dela prepesnil.

Anton Thuswaldner je v dnevniku „Salzburger Nach-

Gustav Januš in Peter Handke sta brala v Salzburgu

richten“ Janušovo delo odlično recenziral in piše, da je pesnik sam diferencialni med tremi liričnimi dobami, ki sestavljajo njegovo petindvajsetletno literarno delo.

Thuswaldner je zabeležil, da sta Florian Lipuš in Gustav Januš najbolj vidna predstavnika koroške slovenske literature, ki je postala znana širšemu krogu bralcev šele s prevodi Petra Handkeja.

Janko Ferik

PISMA BRALCEV

Miklova Zala '87

Kljub lepim, dragim kulisam me je pri Miklovi Zali '87 vendar nekaj zelo motilo — manjkala je rožanska domačnost, ker je bilo zabranjeno igrati Miklovo Zalo '87 v domačem rožanskem narečju. Prizori kmetov, ohcet in vaško življenje se je odigravalo v pismeni slovenščini, če se porablja tam, kjer je to potrebno, npr. pri Almiri, Tresoglavu ali Turkih. Zelo me je pa motilo v igri, da so igrali tudi Rožani v pismeni slovenščini. Igra Rožanov je izpadla v izgovorjavi trdo, manjkala ji je melodičnost domačega rožanskega narečja in tako tudi čustva niso prišla prav do izraza.

Miklova Zala '87 je tudi zelo ideološko pobarvana. Iz igre se je črtalo več kot dvajsetkrat beseda Bog in tudi molitev kmetov. Važni so bili za odgovorne gospode predvsem songi — katerih pa večina ljudi itak ni razumela; ti prej motijo potek igre. Tudi nastopa predsednika Slovenskega krščanskega socialnega delavskega društva večina ljudi ni razumela. Omeniti bi še hotela, da se je dostikrat prej že igrala „Miklova Zala“, toda brez poklicnih igralcev in tujih režiserjev, ki stanejo samo dosti denarja.

Micka Miškulnik, Velika vas

V pomislek

Slovenska tednika izhajata po novem na začetku odnosno sredi tedna, kar ima menda gotovo prednosti, smo slišali. Nikakor pa to ne bo veljalo za poročila in novice z našega podeželja. Naše lokalne kulturne in druge prireditve so običajno načrtovane za konec tedna (torej: petek, soboto, nedeljo!); dopisi o teh gredo v ponedeljek na pošto in so v torek v uredništvu. Objava sledi po novem šele teden dni kasneje in to sproži vprašanje, koliko so te krajevne „novice“ še aktualne, če dospejo do bralca šele 10 do 14 dni po dogajanju. Mar le ni sprememba izhajanja naših tednikov malo ponosrečena?

Zanima me mnenje še drugih bralcev, zato korajžno z besedo na dan!

Franc Černut, Loče

Slovenisch im TV?

Da es in Kärnten viele Menschen gibt, die sich für die slowenische Landessprache interessieren, möchte ich den Vorschlag machen bzw. mich erkundigen, ob es möglich wäre, einen Sprachkurs im TV zu senden.

Es wäre dies eine große Unterstützung für Schüler (und Eltern), die slowenisch lernen (oder wollen).

Magdalena Melcher
9183 Področca

Zala '87: Mit ali travma koroških Slovencev?

„Če bi ločevali igralce po pripadnosti h KKZ ali k SPZ, jih je morda več takih nastopajočih, ki pridejo od KKZ,“ tako je dejal preteklo soboto pred predstavo našemu listu organizator „Zale '87“ Jože Rovšek. Zakaj ta stavek na začetku ocene? Zato ker nam marsikaj pove, tudi to, da se kulturniki vedejo bolj kulturno kakor tisti vodilni nastavljenici in mali funkcionalisti SPZ, ki so se isti dan izživljali v žolčnih napadih na račun Našega tednika in Krščanske kulturne zveze.

Toliko o duhovnem ambientu, v katerem so tudi do včeraj pred impozantnim številom obiskovalcev v krasni scenografiji Saše Kumpa in na visoki igralski ravni uprizorili „drugačen prikaz Miklove Zale“, kot je zapisal tajnik SPZ dr. Janko Malle.

Po včerajšnji benefični predstavi v prid Glasbeni šoli je skupno videlo najmanj 7300 oseb letošnjo Miklovo Zalo. Tudi obisk iz Slovenije je bil nad pričakovanji; tako je prišlo preteklo soboto v Svatne 35 avtobusov. Podatki predvsem veselijo organizatorja, da je bil kos mamutski udeležbi.

Ali je prikaz res drugačen? Po vsebinski zasnovi vsekakor. „Zala je najslabša ljudska igra, kar jih poznam, in če bi odpravil vse mite, potem je sploh ne bi mogli uprizoriti,“ tako mi je dejal med predstavo Janko Messner, ki je skupaj z Brunom Hartmanom preuredil zasnovu igre. Glavni cilj nove zasnove je poizkus demitizacije Zale, je iztrebitev antisemitizma in po Zwitterjevi zamisli aplikacija na antifašistični boj.

Če začnemo pri slednjem: ta zamisel ni nova. V Paternujevem široko zasnovanem študijskem projektu o slovenskem pesništvu odpora (začetek projekta 1970) najdemo med partizanskimi tudi tole: „Godci stopite na plano! puške v roke pa za mano! da naša Koroška bo vstala! in Zila in Miklova Zala“. Štiristopna pesem je nastala 1944. v Beli Krajini — daleč proč od ožje domovine Miklove Zale.

Saj je za mit signifikantno: da se bliskovito širi, dobiva različne variante, izgine občasno in prihaja na plan v čisto novih oblikah — zato tudi nihče nima pravice, da si ga prilašča. To naj bo tudi v tolažbo vsem tistim prizadetim domačinom, ki pravijo, da ta Zala „ni več naša“. Take občutke pa je treba spoštovati in vzeti na znanje z vsjo resnostjo, ki navsezadnje veje tudi iz prikaza tistih scen, ki bi lahko prizadele verski čut igralcev in gledalcev.

Vzporedno k mitologizaciji pa iz literarne zgodovine poznamo gibanje, ki ima diametralno nasprotujoče namene. Taka gibanja se

močno porajajo ob revolucionarnih družbenih spremembah — tu naj spomnim le na dobo proletkulta po ruski revoluciji. Pod vplivom strukturalizma Ilje Ehrenburga je v bližini današnjega Leningrada nastala literarna delavnica v Puškinovem, kjer so si književniki kot primarni cilj zastavili upanje, da bodo razbili vse dotedanje strukture. In ko so ob neki priložnosti ponosno predstavili Leninu svoje dosežke, jih je ta nekaj časa pozorno poslušal ter ob koncu vprašal: „Kdaj pa berete pravljice Puškina?“ Kaj hočemo s tem reči? Tudi če si je Messner želel drugačno Zalo, brez pravljič — tudi Sketovih in Špicarja — ne bi izhajal. Ostal je v bistvu antisemitski Tresoglav, pa čeprav iz naše zgodovine ne poznamo judovskega naselja, trpimo pa na posledicah nemškonalnega kapitala in oduševanja nemških grofov.

Ostali so tudi hudobni Turki. „Bežite, Turki gredo“ fatalno spominja na rasistično narodno „Bežite, tecite, Cigani gredo“. Tudi pri Messnerju je ostal v bistvu mit „o hudobni Tresoglavovi Almiri in verni Miklovi Zali“, kot je zapisal Ivan Pregelj v 82. zvezku Slovenskih večernic leta 1930. Messner

ruši mite s pomočjo songov, kjer po v zanj tipičnem stilu ruši in provocira gledalca, to pa je, če se lahko izrazimo v Trstenjakovi terminologiji, v današnjem laiziranem svetu legitimno.

Saj tudi ni neobičajno — sam sem videl duhovito zafrkavanje Skaespeara v Jazavacu, sem težko sledil Kmeclovi Lepi Vidi in čul o neokusni Druškovičevi Zali.

Zame Zala ni mit, Zala je travma: zato je Serajnik še vedno vetrnjak (ker odgovarja naši usodi). Almire, ki je edina borka zaradi plemenitega občutja (ljubezni), vsaj ne zakoljejo — nekateri gledalci se razburjajo!

V teh tirnicah se giblje tudi Peter Militarov kot režiser, tudi njemu je Almira (kakor meni) najbolj všeč, zato prednjači pred Zalo. Obrnil je Igro le toliko, da nosijo dejanje masovni nastopi, ki so deloma rubljovsko uspell (svatba, nastop beračev) ali do skrajnosti spodleteli.

Pri haremski sceni se Militarov menda drži, tako pravi sam, Špicarjeve predloge: pa je tako kičasta, kakor da je izposojena iz Cincittà ali klinike iz Schwarzwald.

Še opomba k masovnim scenam. Le malokdo se zaveda, koliko truda zahteva maksimalist Militarov od posameznika, dokler scena ne stoji. „29 vaj sem imel,“ mi je dejal Erwin Errath iz Št. Ilja.

Na odru je 92 nastopajočih, 22 sodeluje pri tehniki, v ozadju pa pomaga še 50—60 oseb. Ti podatki, ki nam jih je dal Jože Rovšek, pri čemer naj še dodamo požarno brambo Breznica ter vaščane, kažejo, koliko ljudi je potrebnih za spektakel in brezhibni potek igre. Njim velja naše odkrito priznanje!

O igralcih. Z gosti iz Slovenije so zasedene le tiste vloge, ki jih igrajo „tujci“, sicer pa vidimo na odru vse idealiste, odlične Zablaticke, Polzerje, Wieserje, Lesjake, Raschune ali Sadoiške, ki tudi v domačih društvi delajo neumorno in nastopajo pred manjšo publiko. Zato je neutemeljena bojazen nekega odličnega režiserja, ki je z grenkobo odhajal s premiere in dejal: „Mi doma pa očitno vse narobe delamo.“ Brez „tistih doma“ ne bi bilo Samorastnikov, Puntarije in tudi ne letošnje spektakularne Zale. Bridko bi postalo le, če bi ti igralci, ki v nobenem oziru ne odstopajo od t. i. „profesionalcev“, za večno bili odtegnjeni od domačega društva. Zaenkrat te nevarnosti ni. O tem, da masovne prireditve (igralske in pevske) zelo malo prispevajo h kulturnemu razcvetu, pa še ni izrečena zadnja beseda. Končno sodbo bo dal narod sam. Tudi o Zali '87.

dr. B. Sommeregger

... in letos spet na libuško žegnanje!

2. LIBUŠKO ŽEGNANJE v šotoru

bo v soboto, 22. avgusta in v nedeljo, 23. avgusta 1987.

● v soboto od 20. ure naprej ples z ansamblom „12. nadstropje“

● v nedeljo, po priganju in sv. maši, dopoldanski koncert z godbo na pihala iz Knittelfelda
Popoldan ob 14. uri — kulturni program.

Od 17. ure dalje ples z ansamblom

„Gorenjci“.

Vsi prisrčno vabljeni ter NA SVIDENJE V LIBUČAH!

SAK poskrbel v pokalu tudi letos za senzacijo:

Po LASK-u je padel Kapfenberg

Piše: S. Kumer

Slika izredne redkosti. Trener SAK Lojze Jagodič se z dvignjenimi rokami veseli zmage svojega moštva. Pozabil je celo na bolečine pred kratkim operirane noge. Z Jagodičem se veselita igralec Janko Woschitz in Hermann Pihorner.

Foto: Fera

Rekli so po tekmi:

Lojze Jagodič, trener SAK:

V pokalnih tekmah igramo izredno močno, kar smo dokazali tudi letos. Brez nadaljnega bi lahko zmagali višje, ker smo bili jasno boljše moštvo. V 3. kolu si želim atraktivnega I. ligaša.

Hans Windisch, trener SV Kapfenberg:

SAK je zaslužen zmagal, imel je več od igre in tudi več možnosti. Nekateri v mojem moštvo pa so očitno mislili, da bodo stojali zmagali.

Gernot Jurtin:

SAK je zaslužen zmagal, bil je boljši.

Ljubiša Dalanović:

Pričakoval sem zmago, ker smo že lani igrali v pokalu odlično igrali. Zdaj si ponovno želim LASK.

Franc Sadjak:

Zmagali smo zaslužen, ker smo se vsi potrudili in borili. V 3. kolu si želim seveda prominentnega nasprotnika.

Arthur Hanser:

Po tekmi sem čestital vratarju Kapfenberga, ker je rešil svoje moštvo pred višjim porazom. Igrali smo tokrat res odlično, vsi igralci so se pokazali od najboljših strani.

Mladi Aleksander Čertov v dvoboju z legionarjem Koturjem.

Anni Müller: 2 mesto v Viareggio

Odlično drugo mesto je dosegla Ani Müller v teku na 3000 metrov na mitingu v Viareggio v Italiji in je s časom 9:10,92 ostala le 0,67 sekund za svojim tri leta starim avstrijskim rekordom. Zmagala je Italijanka Curatolo (9:03,33). Ani Müller je s tem rezultatom podčrtala trenutno odlično formo.

SAK je nadaljeval izredno serijo v avstrijskem pokalu. Lani je SAK mdr. izločil II. ligaša Vöcklamarkt in I. ligaša LASK, letos je zgubil v Celovcu v II. ligi še nepremagani Kapfenberg.

Avstrijski pokal, 2. kolo

SAK — SV Kapfenberg 1:0 (0:0)

SAK: Dalanović 5, Stern 5, A. Čertov 5, F. Sadjak 5, A. Sadjak 6, Gallo 6, Kreutz 5, Wölbl 5, Velik 5, Schatz 5 (63. Luschnig 0)
Igrišče ASV, 650 gledalcev
Sodnik: Haas (odlično)
Strelec: Alois Sadjak (84.)

Kdo igra v II. ligi, SAK ali Kapfenberg?

To vprašanje si je postavil že prvih 20 minut trener SV Kapfenberg Hans Windisch, ko je SAK v slogu I. ligaša napadal gol Kapfenberga in imel po vrsti odlične možnosti za zadetek. II. ligaš Kapfenberg je kmalu spoznal nevarnost, ni pa si mogel pomagati. Igralci SAK so bili v vseh formacijah

profesionalcu, kako se igra nogomet. Igral je zelo pregledno in odlično serviral žoge hitremu Hanserju, ki je spet navdušil navijače SAK. Čeprav je celotni SAK igral odlično, je posebne pohvale vreden še Kreutz, ki je odigral verjetno doslej najboljšo tekmo v dresu SAK.

Jurtin ni mogel pomagati

Ob začetku drugega polčasa je bivši igralec avstrijske reprezentance Gernot Jurtin skušal vzeti igro v roke, toda ostalo je pri poskusu. Od 60. minute naprej je SAK spet prevzel komando in s pomočjo navdušene publike prišel do odličnih možnosti. Brez nadaljnega bi SAK lahko dal štiri ali pet golov, toda vratar Leitner je branil enostavno vse. Pri dveh streljih Hanserja niti sam ni vedel več, kako je obvaroval svoje moštvo pred zadetkom.

Lojze Sadjak odrešil SAK

V 84. minuti je potem bilo končno tako daleč. Lojze Sadjak je v kazenskem prostoru prišel do žoge in jo premišljeno poslal v levi spodnji kot. Veselje med igralci in navijači je bilo neopisno, nekaterim so se vlile celo solze veselja.

SAK praznoval — Kapfenberg brez večerje domov

SAK je zmago skupaj z navijači seveda izdatno praznoval, gostje iz Kapfenberga pa so se odpeljali brez večerje nazaj na Štajersko. Menežer kluba Pichler je namreč za kazen črtal svojim igralcem obljubljeno večerjo.

Kako so igrali ostali:

Mdr. so v 2. kolu izpadli I. ligaši GAK, Admira, VÖEST in Austria Celovec, ki je zgubila proti St. Magdalenu 0:2. Izpadlo pa je tudi sedem II. ligašev. Koroško bodo v 3. kolu zastopali SAK, WAC, Lienz in Trg/Feldkirchen.

3. kolo šele v igri

3. kolo bo šele marca 1988, izžrebali pa ga bodo novembra. SAK lahko dobi kot nasprotnika samo moštvo iz Koroške, Štajerske in Zgornje Avstrije, mdr. samo dva I. ligaša, LASK in Sturm Gratec.

za razred boljši. Le sreča je obvarovala Štajerce v prvem polčasu pred zadetkom, Schatz in Hanser bi brez nadaljnega lahko že predčasno odločila tekmo.

Stanarevič v senci Gallota

Legionar Kapfenberga Stanarevič bi moral na levi strani organizirati igro svojega moštva, toda do tega ni prišel. Mladi Erwin Gallo mu je odvzel skoraj vse žoge in pokazal

3. Mednarodni kros-tek na stari grad

Borut Podgornik bil najhitrejši

Na sliki z leve: odlična organizatorja Geissler in Jožko Wrolich ter zmagovalci Podgornik, Čarman in Domivschnigg.

Slovensko kulturno društvo „Jepa-Baško jezero“ in SV Raika Faakersee sta preteklo nedeljo vabila na 3. mednarodni kros-tek na stari grad.

Na štartu se je letos zbralo 189 tekmovalcev iz šestih držav, kar je doslej gotovo največji uspeh prireditelja.

Prvi mesti sta zasedla tekača iz Slovenije Borut Podgornik in Ivo Čarman.

Tretje mesto v skupnem seštevku pa je presenetljivo osvojil nekdanji nogometaš SV Baško jezero Gerhard Domivschnigg. Lanski rekord Hanzija Standamanna, ki je tekel 15,35 min., pa nikoli ni bil ogrožen; edino Podgornik je dosegel čas pod 16 minutami.

V nedeljo, 23. avgusta, ob 17. uri veliki derbi DSG Sele — Železna Kapla

Pred tekmo bo delil avtograme smučar jugoslovanske reprezentance
BOJAN KRIŽAJ!

Selani še vedno neporaženi

DSG Sele — Grebinj 2:1 (0:0)

Sele: M. Oraže 5, Jakopič 4, Užnik 5, K. Hribnik 4, Wieser 4 (88. Čertov), Olip 4, Oraž 4, Urban 4, Gregorič 4, Travnik 4 (65. Fera), N. Hribnik 4.
Sele, 250 gledalcev
Sodnik: Wieser (slab)
Strelci: N. Hribnik, Urban, oz. Vavče

Tudi v tretji tekmi zapovrstjo na domačem igrišču so Selani še vedno neporaženi. Tokrat pa je čakala Selane zelo težka naloga, kajti že v lanski sezoni so imeli Selani vedno težave z moštvom iz Grebinja. V prvem polčasu so domačini izpustili nekaj lepih mož-

nosti za zadetek; šele v drugem polčasu je uspelo Norbertu Hribniku premagati nasprotnega vratarja. Selani so bili celo tekmo boljši od gostov, kljub temu pa so imeli Grebinjčani v protinapadih pav tako lepe možnosti. Selani že od prvega kola naprej vodijo na lestvici, v nedeljo pa jih čaka gotovo ena od najtežjih tekem; nastopiti bodo morali v derbiju proti Železni Kapli.

Pred začetkom velikega derbija pa bo delil avtograme najboljši in najbolj priljubljeni slovenski smučar Bojan Križaj.

SAK podlegel zadnjemu

SAK Dalanović 3, Stern 3, F. Sadjak 2, A. Sadjak 2, A. Čertov 2, Wölbi 2, Galo 2, Kreutz 3, Velik 2, Schatz 2, (46. Luschnig 3), Hanser 3.
Igrišče ASV, 350 gledalcev
Sodnik: P. Ruch (poprečen)
Strelci: (Hanser (69.), oz. Spitzer (32., 72.).

V nedeljo je moral SAK doma nastopiti proti zadnjemu na lestvici iz Beljaka, ki v letošnjem prvenstvu še ni osvojil točke. SAK je v tokrem premagal drugoligaša Kapfenberg, ko je res pokazal odličen nogomet. Včerajšnja tekma pa je bila ravno narobe. Že v 30. min. je povedel nasprotni napadalec Spitzer po napaki obrambe na 1:0 za goste.

SAK v prvem polčasu ni imel niti ene prave možnosti za zadetek. V drugem polčasu je zamenjal Luschnig Schatza, pa tudi, ko so igrali domačini s tremi napadalci, tekma ni bila veliko boljša. Končno je po lepi podaji Kreutza uspelo Hanserju v 69. minuti premagati nasprotnega vratarja. Samo tri minute pozneje pa je po hudi napaki Alojza Sadjaka uspelo gostom zopet povišati rezultat na 2:1. Tekma proti VSV je bila gotovo ena od najslabših, kar jih je SAK odigral v zadnjem času.

Prva točka za Šmihelčane

ASKÖ Šmihel — Wietersdorf 0:0

Šmihel: Leitgeb 5, Andrej 3, Pajenk 3, Šumnik 5, H. Krauster 4, Kaiser 2, (46. W. Krauster 4), Motschilnik 2, (46. Buchwald 3), Blažej 4, Groß 4, Djurič 3, M. Ramusch 4.
Šmihel, 250 gledalcev
Sodnik: G. Wulz (slab)

V začetku tekme so bili gostje iz Wietersdorfa boljši od domačinov in imeli kar tri odlične možnosti za zadetek, mladi vratar Leitgeb pa je odlično branil in igral vso tekmo brez napake. Nato so prevzeli komando domačini, z odlično taktiko so bili Šmihelčani vso tekmo v terenski premoči, ob koncu pa bi morali Šmihelčani jasno dobiti tekmo, kajti Manfred Ra-

Podliga vzhod:

1. Dobrla vas	3 2 1 0 4:0 5
2. Wietersdorf	3 2 1 0 5:2 5
3. ASK	3 2 1 0 4:2 5
4. Ruden	3 2 0 1 4:2 4
5. Št. Leonhard	3 1 1 1 6:4 3
6. Frantschach	3 1 1 1 4:2 4
7. SCA Št. Vid	3 1 1 1 4:4 3
8. Klopinj	3 1 1 1 3:3 3
9. Št. Andraž	3 1 1 1 5:6 3
10. Brückl	3 1 1 1 5:6 3
11. ASV	3 1 0 2 4:5 2
12. KAC	3 0 2 1 3:5 2
13. ASKÖ Šmihel	3 0 1 2 1:5 1
14. Treibach	3 0 0 3 3:9 0

musch je imel kar dve odlični možnosti za zadetek.

Werner Kuess odločil tekmo

SV Tristach — Bilčovs 1:2 (1:1)

Bilčovs: Schanig 5, Glantschnig 4, Büger 4, Zablattnik 5, Scheilander 4, Stojlkowsky 4, Ogris 4, W. Kuess 5, (84. Stangl), Hobel 5, (86. Pesjak), Partl 5, J. Kuess 4.
Tristach, 150 gledalcev
Sodnik: Alchholzer (dober)
Strelci: Murrer (36.), oz. W. Kuess (26., 54.).

Tudi na tujem so dokazali Bilčovščani, da se jim ni treba bati nobenega nasprotnika, kajti tudi v drugi tekmi so zaigrali odlično nogomet. Že v 26. min. je dal Werner Kuess svoj prvi zadetek v tej tekmi, deset minut nato je uspelo domačinom ize-načiti. V drugem polčasu pa so bili Bilčovščani jasno boljše moštvo in zaslužno šli ponovno v vodstvo. Celotno moštvo se je odlično borilo, napadalcu so zelo zgodaj skušali prekiniti akcije nasprotnika, tako da domačini sploh niso prišli do igre.

Podliga zahod:

1. ASV Lienz	3 2 1 0 10:8 5
2. Weißenstein	3 2 0 1 8:1 4
3. SV Lendorf	3 2 0 1 12:6 4
4. ATUS Borovlje	3 2 0 1 5:2 4
5. SV Št. Jakob	3 1 2 0 6:4 4
6. Baško jezero	3 2 0 1 3:3 4
7. SV Bilčovs	3 2 0 1 3:3 4
8. ASKÖ Dellach	3 1 1 1 3:3 3
9. SV Trebinj	3 1 1 1 1:2 3
10. SV Tristach	3 1 0 2 4:4 2
11. ASKÖ Brnca	3 1 0 2 4:6 2
12. Rožek	3 1 0 2 1:5 2
13. Obermillstatt	3 0 1 2 4:9 1
14. Radenthein	3 0 0 3 1:9 0

Zmaga Bilčovščanov pa bi morala biti še precej višja, kajti napadalcu so izpustili še vrsto odličnih možnosti za zadetek.

Tretje kolo: Globasnica še vedno brez točke

Sinča vas — Globasnica 1:0 (0:0)

Globasnica: Kaiser 4, M. Micheu 2, Dumpeinik 3, Sadjak 3 (60. Petjak 0), Fera 4, Klančnik 5, Schatz 3, (46. Kollmann 3), Hutter 4, J. Micheu 3, Blažej 3, Thonhofer 4.
Sinča vas, 150 gledalcev
Sodnik: Hambaumer (slab)
Strelci: Lipusch (55.)
Rdeči karton: Thonhofer (Gl.) in Mischitz (Sinča vas).

V tretjem kolu so morali Globašani nastopiti v Sinči vasi, kjer je moštvo pričakovalo prvo zmago, na žalost pa bodo igralci morali preložiti zmago mogoče že na naslednjo tekmo na domačem igrišču. Sinča vas je bila vso tekmo v terenski premoči in je imela veliko boljše možnosti za zadetek kakor Globasnica.

V globaškem moštvu trenutno igra najbolje legionar Klančnik, ki pa nima pravega soigralca, večkrat odlično podaja žoge, a napadalcu niso v

1. razred:

1. DSG Sele	3 2 1 0 9:3 5
2. SK Sinča vas	3 2 1 0 3:1 5
3. Žitara vas	3 2 1 0 3:1 5
4. SC Ebental	3 1 2 0 5:3 4
5. Železna Kapla	3 2 0 1 7:6 4
6. VST Velikovec	3 2 0 1 3:2 4
7. SK Šteben	3 1 1 1 3:1 3
8. Reichenfels	3 1 1 1 5:5 3
9. ASKÖ Gurnitz	3 1 1 1 4:4 3
10. SV Galicija	3 1 0 2 3:4 2
11. ASC Št. Pavel	3 1 0 2 5:8 2
12. SV Griffen	3 0 1 2 1:3 1
13. ASKÖ Metlova	3 0 1 2 3:6 1
14. SC Globasnica	3 0 0 3 2:9 0

stanju dati iz neštetihih možnosti zadetek. V naslednjem kolu igrajo Globašani proti Galiciji, ki je letos vstopila v prvi razred, trener Gostenčnik pa je prepričan, da bo to prva zmaga.

Den Bauern helfen – den Konsumenten nützen

**Landwirtschafts-
kammer Kärnten**

Vertretung * Beratung * Förderung
(0 42 22) 57 6 60-0

Sonderschau der Landwirtschaftskammer für Kärnten anlässlich der Klagenfurter Messe 1987

Die Sonderschau der LK anlässlich der Klagenfurter Messe gliedert sich in fünf Schwerpunkte:

1. Landwirtschaft

In den bestehenden Kojen am Freigelände werden Schwarzbuntrinder (vorwiegend Jungvieh) ausgestellt. Der Verband der Züchter des Schwarzbuntrindes Holstein und Rote Friesen im österr. Alpenland wird mit seinen Jungzüchtern die Bedeutung dieser Rinderrasse vorstellen und die Arbeit mit ihren Tieren demonstrieren. Im Pavillon zeigt der Kleintierzuchtverband eine Kleintierschau. Die Arbeit der Kleintierzüchter wird vor allem durch die Ausstellung von Hasen, Hühnern und Chinchilla präsentiert.

In einer Gemeinschaftsausstellung zwischen Landwirtschaftskammer und Raiffeisenverband Kärnten werden in einer eigenen Schau „Produktionsalternativen in der Pflanzenproduktion“ vorgestellt.

2. Forstwirtschaft

Zum Thema „Energie einst und jetzt“ wird am Freigelände die Anlage eines Energiewaldes mit schnellwüchsigen

Holzarten wie Pappel, Weide, Rubinie und Erle gezeigt. Auch landwirtschaftliche Energiepflanzen wie Mais, Sonnenblume und Raps werden im praktischen Anbau vorgestellt. Die traditionelle Nutzung von Bioenergie wird durch die Präsentation einer Köhlerei zur Schau gestellt. Bild und Texttafeln sollen den Fachbesucher wie auch den Laien die umweltfreundliche Energie zum Thema „Energie einst und jetzt“ vor Augen führen. Daneben soll auch der Wandel der Zeit durch die Gewinnung von Holzkohle durch den Kohlemeiler hin zum Ausbau von Energieholz zur Hackschnitzelerzeugung dargestellt werden.

3. Kärntner Landjugend

Die Jugendorganisationen der LK ist wieder mit eigenen Aktivitäten auf einem Freigelände gegenüber der Halle 5 vertreten.

4. Bäuerliche Direktvermarktung

Die Landwirtschaftskammer für Kärnten präsentiert Formen

der Direktvermarktung von landw. Produkten. Selbsterzeugte Produkte wie Schafskäse, Speck, Salami, Würste und Brot werden am LK-Messestand den Messebesuchern angeboten.

5. Ausschank von landwirtschaftl. Produkten

Zur Tradition gehört auch der Ausschank von landwirtschaftlichen Produkten. Heuer wird das Rindfleisch in den Mittelpunkt gestellt und dem Messebesucher in Form von Gulasch und Sauerfleisch mit Most und Schnaps angeboten.

Während der Klagenfurter Messe wird ein Beratertag und ein Meistertag für die Arbeitsgemeinschaft der Meister in der Land- und Forstwirtschaft abgehalten. Weiters stehen über die gesamte Messezeit Fachberater der Landwirtschaftskammer mit Auskünften und Informationen zur Verfügung. Beim LK-Messequiz winkt wiederum als Hauptpreis „1 Woche Urlaub am Bauernhof“ für zwei Personen.

Dragi društveniki!

V bodoče bomo izhajali vedno ob torkih, zato je potrebno, da nam sporočite termine prireditve zmeraj do petka, ob 10. uri.

Termine prireditve sprejema Krščanska kulturna zveza tel.: 04222/512528/23.

• SPD Kočna v Svečah

išče zanesljivega človeka

— penzionista ali zakonski

par —, ki je pripravljen oskrbovati galerijo in Vrbnikovo

domačijo. Oskrbnik naj bi

po potrebi obiskovalcem

razkazal galerijo in opravljaj

tekoča hišna dela (snaženje, kurjava, vrt ipd.).

Zato pa bi imel brezplačno

stanovanje v Vrbnikovi hiši.

Dopise pošljite na Slo-

vensko prosvetno društvo

Kočna, Sveče 29, A-9181

Bistrica/Feistritz.

• Dom v Tinjah

v petek, 21. avgusta, ob 20. uri
**KONCERTNI VEČER — FLAVTA
IN KITARA**

Nastopata: Hanne Muthspiel-Payer — flavta, Wolfgang Muthspiel — kitara

od nedelje, 23. avgusta, ob 18. uri do sobote, 29. avgusta, ob 13. uri

SLOVENSKE POČITNICE

Voditelj: Miha Vrbinc, Renate Kraut, Marija Perne

od četrta, 27. avgusta 1987 do četrta, 3. septembra 1987

Izobraževalno potovanje v Izrael:
OBLJUBLJENA DEŽELA IN NJENE MANJŠINE

od sobote, 24. oktobra 1987 do četrta, 29. oktobra 1987

ROMARSKO POTOVANJE V RIM za dekaniji Pliberk in Dobrla vas
Potovanje vodi: msgr. dr. Andrej Kajžnik, Plešivec

Potovanje spremlja: g. dekan Kristo Srienc, Šmihel

od nedelje, 30. avgusta, od 13. ure, do srede, 2. septembra, do 13. ure

DUHOVNE VAJE ZA DUHOVNIKE

DUHOVNA POT S SV. MARKOM ZA JEZUSOM (po knjigi Carla M. Martinija), milanskega kardinala)

Voditelj: p. Marjan Šef SJ, Ljubljana

Prijave: najkasneje do 27. avgusta 1987

v torek, 1. septembra 1987, ob 19.30

DIA-PREDAVANJE

„KJER NEMCI IN LUŽIŠKI SRBI SKUPAJ ŽIVIJO“

Predavatelj: kanonik Martin Salowsky, Chorščice, Vzhodna Nemčija

• Galerija Tinje

RELIGIOZNA UMETNOST

Razstava del prof. Joachima BREYERJA

Kraj: Dom v Tinjah

• Celovec

Krščanska kulturna zveza in Slovenska prosvetna zveza vabita na

DNEVE PETJA za moške

Čas: od četrta, 27., do sobote, 29. avgusta 1987

Kraj: v Modestovem domu v Celovcu

NAŠ TEDNIK — Lastnik (založnik) in izdajatelj: društvo „Narodni svet koroških Slovencev“.

Tisk: Mohorjeva/Hermagoras, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec. NAŠ TEDNIK izhaja vsak torek, naroča se na naslov: „Naš tednik“, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec, Telefon uredništva, oglasnega oddelka in uprave: (04 63) 51 25 28. Naš zastopnik za Jugoslavijo ADIT-DZS, Gradišče 10, 61000 Ljubljana, tel. 22 30 23.

PRIREDITVE

● Bilčovs

TRADICIONALNA POLETNA VESELICA

Čas: v soboto, 22. avgusta 1987, ob 20.30
Kraj: v gostilni Koren v Kajzazah pri Bilčovsu
Igra: ansambel MELOS iz Ljubljane
(poznani iz Cartransovih hitov)
Prireditelj: EL Bilčovs

Predavatelji: diplomirani kapelnik mag. Heimo Smola iz Gradca; prof. Lojze Lebič iz Ljubljane; prof. Joško Kovačič; prof. Rosemarie Schmid iz Gradca; prof. Janez Kampuš; prof. Sabira Hajdarovič iz Kranja
Število udeležencev je omejeno — upošteva se datum prijave — smiselna je udeležba vse tri dni.
Prijave:
KKZ — 0463/51 25 28 *35 *24
ali SPZ 0463/51 43 00 *20 *23

● Rožek

JAKI IN GORAN HORVAT — „slike“
Razstava je na ogled ob petkih, sobotah in nedeljah od 15.00 do 19.00 ure
Kraj: Galerija Rožek
Prireditelj: Galerija Rožek

● Bilčovs

ODPRTJE RAZSTAVE SIMONA VERATSCHNIGA
Kraj: v galeriji BI — Posojilnica Bilčovs
Čas: petek, 21. avgusta 1987, ob 20. uri

● Goselna vas

ENOTEDENSKA POČITNICE ZA OČETE IN MATERE, KI SAMI VZGAJAJO SVOJEGA OTROKA
Čas: od 31. avgusta do 6. septembra 1987
Prireditelj: Bund demokratischer Frauen in Kinderland
podrobnejše informacije: Kinderland — telefon: 04222/35209 ali Bund demokratischer Frauen — telefon: 04222/319703

● Obirsko

6. TEKMA KOSCEV
Čas: nedelja, 30. avgusta 1987, ob 14. uri
(ob slabem vremenu bo tekma 13. septembra ob istem času)
Kraj: pri Jerebu na Obirskem
Prireditelj: Alpski klub OBIR na Obirskem

● Celovec

UMETNIŠKE FOTOGRAFIJE — JOŠT ROTAR
Kraj: Mohorjeva knjigarna v Celovcu
Prireditelj: Mohorjeva družba v Celovcu

Ob srečanju vižarjev pri Škofu na Svetem mestu se še posebej zahvaljujemo ansamblu „Koroški odmev“, ki je dal na razpolago vso napravo, da je prireditvev brezhibno potekla.

Z Našim tednikom NA DOPUST

od 26. septembra do 3. oktobra '87
v PRIMOŠTEN

Prevoz iz Celovca/Cartrans do letališča Brnik in nazaj, polet Ljubljana—Split—Ljubljana, transfer iz Splita do hotelskega naselja ZORA/SLAVA in povratek.

Polni penzion v 2-posteljnih apartmajih.

3670,-

Prijave sprejema **CARTRANS** + NAŠ
turistična agencija **TEDNIK**
Pavličeva 7, 9020 Celovec, tel. 0 42 22 / 51 28 80
Za podrobnejše informacije Vam je na razpolago tudi uprava
Našega tednika, tel.: 0 42 22 / 51 25 28 - 21

KÖCHL Export-Import

PASSAP-Teppichknüpfmaschinen

3100 St. Pölten, Neugebäudepl. 10, Tel. 0 27 42/24 46 od. 4179

Na letošnjem sejmu se firma Köchl prvič predstavlja s strojem za vozlanje preprog, kar je noviteta na avstrijskem trgu. Z novim švicarskim produktom, ki bo za vse prijatelje ročnega dela izredno zanimiv, se predstavlja Gisela Köchl v hali 6, kjer bo zainteresiranim prikazala, kako je možno izredno hitro narediti najlepše preproge z strojem TAPIMATIC.

Vsem ljubiteljem lepega in kvalitetnega ročnega dela priporočamo, da si ogledajo to noviteto, ki obljublja dosti veselja.

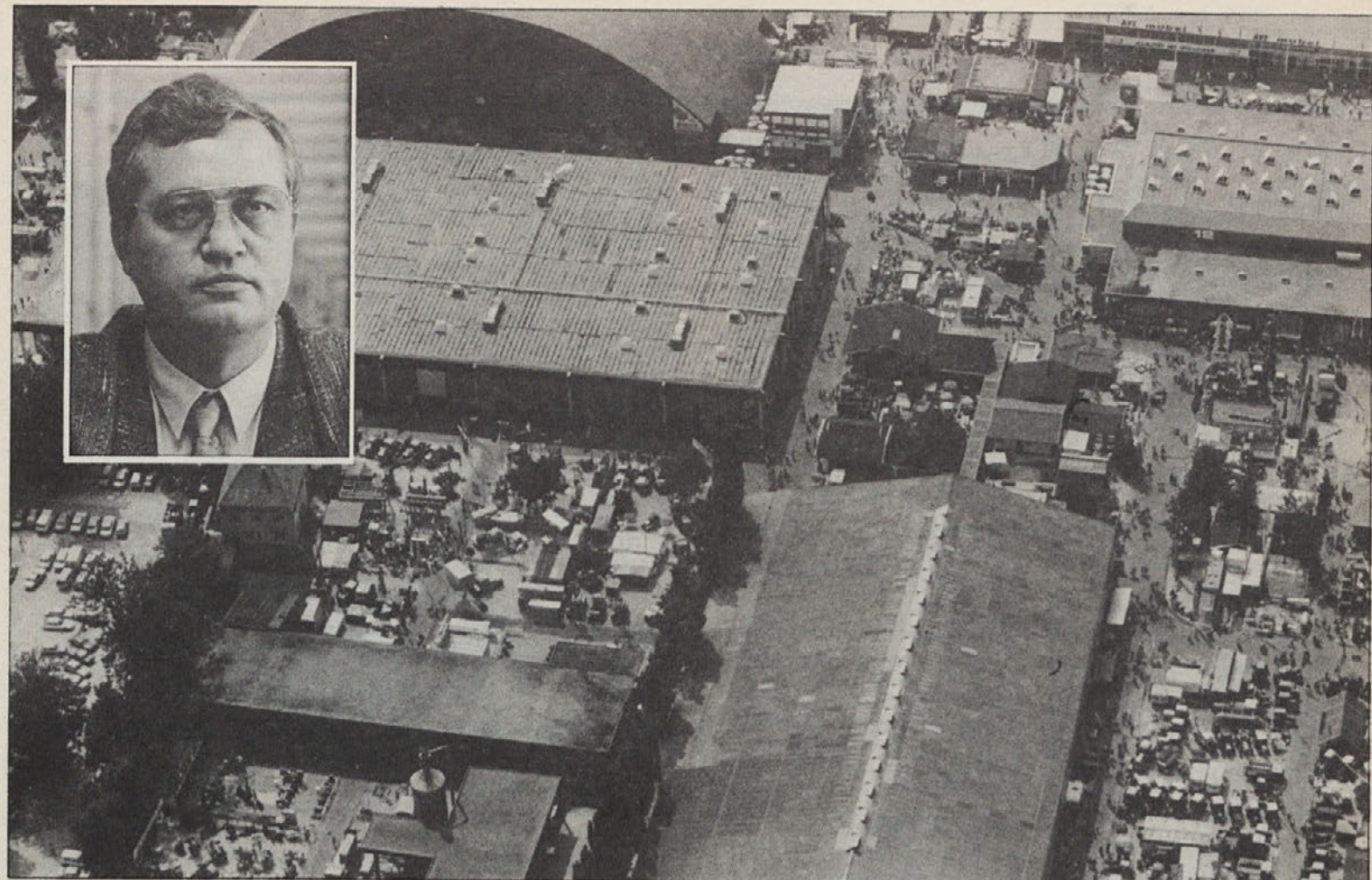
OGLAS KOMITEJA za obrambo dvojezične šole na Koroškem

Komiteje za obrambo dvojezičnega šolstva na Koroškem je v zadnjih letih postal važen steber pri zagovarjanju skupnega dvojezičnega pouka. Uspelo nam je, da smo s številnimi aktivnostmi pridobili širom Avstrije prijatelje in zagovornike naših ciljev. Z akcijo „Bistra glava se uči slovensko“ smo opogumili mnogo staršev, da so svoje otroke prijavili k dvojezičnemu pouku.

Tudi v bodoče se bomo zavzemali za boljše politično ozračje na Koroškem. Ker smo pri svojem delu odvisni od Vas, prijateljev Komiteja, Vas prosimo za finančno podporo. Poslužite se priložnih vplačilnic.

HVALA, SODELAVKE IN SODELAVCI KOMITEJA!

Celovški sejem prvič deljen

Žal ni več

jugoslovanskega paviljona

Slika:
direktor
celovškega
sejma
dr. Pawlik

Minuli petek, 14. avgusta, je bila otvoritev 54. celovškega sejma, ki bo trajal do 23. avgusta. Nad 800 podjetij in privatnikov letos razstavlja na 70.000 m² sejmišča, 200 od njih prihaja iz inozemstva. Prvič v zgodovini sta deljena lesni in stro-

Novo na celovškem sejmu je razširjena in obsežna dejavnost modnih razstavljalcev ne le iz Avstrije, ampak predvsem tudi iz Italije. Novo urejena je tudi vinska hala. Bogata je tudi ponudba na področju kmetijstva.

Pripravljeni so tudi glasbeni kulturni dnevi z obširnimi programom; navzoči bodo izdelavci glasbil, eden izmed njih prihaja iz Ljubljane. Novo je tudi sodelovanje z muzejem v Slovenj Gradcu. Na celovškem sejmu bo delni prikaz lanske svetovne razstave v Ljubljani, za kar je dr. Pawlik, kot je sam dejal, zelo hvaležen prof. Pechotu, s katerim dobro sodeluje.

Iz Slovenije prihaja tudi razstavljalci, ki izdeluje strelne loke.

Prof. Kogoj iz Nove Gorice pa bo prikazal nove designe pohištva.

Razstava kmetijskih strojev bo le šest dni, in sicer od 14. do 19. avgusta.

Žal pa letos ni več jugoslovanskega paviljona. Kot je povedal dr. Pawlik, je bila na tem mestu načrtovana jugoslovanska restavracija, pa sam ne ve zakaj ni prišlo do realizacije.

Na vprašanje Našega tednika, zakaj pri letošnjem strokovnem sejmu niso zastopani jugoslovanski podjetniki, nam je dr. Pawlik dejal, da je do udeležbe Jugoslovancev žal prišlo le pri mednarodnem lesnem sejmu, in sicer so zastopani podjetniki s stroji za obdelavo lesa.

Kako zanimiv bo torej leto-

kovni sejem. O težiščih letošnjega sejma, o smislu delitve sejma, o gospodarskem sodelovanju in o stikih s podjetji v prostoru Alpe-Jadran smo se pogovarjali z direktorjem celovškega sejma dr. Hans-Jörgom Pawlikom.

šnji lesni oziroma strokovni sejem za sosede iz Slovenije? Vodstvo celovškega sejma je dalo dvema turističnima agencijama v Jugoslaviji nalogo organizirati skupine, ki bodo prihajale na celovški sejem. Za take skupine je predvidena poceni tarifa za vstopnino.

Zakaj je prišlo do delitve lesnega in strokovnega sejma? Dr. Pawlik je dejal, da je to bila že dolgoletna želja podjetnikov, predvsem na lesnem sejmu, da bi lahko v miru razstavljali in informirali goste. Na ta način je bilo možno doseči potrebno diferenciacijo med posameznimi strokovnimi razstavljalci.

Positivno pri tem je tudi, da pri letošnjem lesnem sejmu razstavlja 50% več podjetni-

kov, pri strokovnem sejmu jih je za 20% več.

Na vprašanje, kakšno je sodelovanje celovškega sejma z Jugoslavijo in kako se razvijajo gospodarski stiki v prostoru Alpe-Jadran, nam je dr. Pawlik povedal, da je za prihodnje leto načrtovan v Celovcu sejem za varstvo okolja, v Kranju pa sta odlična sejma civilne obrambe in požarne brambe. Za ta sejma v Celovcu in Kranju je načrtovana medsebojna udeležba in dogovorjeno je že, da se bodo kranjski razstavljalci v Celovcu lahko prezentirali za 75% kranjske tarife, ista ponudba velja tudi za celovške razstavljalce. To se pravi, da bodo imeli podjetniki iz Celovca in Kranja možnost razstavljati na dveh sejmih za 150% cene (namesto 200%).